

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Practica Octaviani Vestrii I. C. Foro Corneliensis

Vestri, Ottaviano

Coloniae Agrippinae, 1597

VD16 V 940

De appellatione, apostolis, ac eiusdem appellationis prosecutione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63002](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63002)

Quandoquidem.) Vide Ange. consi. 107. & Cassad. decis. 5. de seque. poss. & fru.

Idem denique) Adde Cassad. decis. 6. nu. 9. & 10. per regu. Cancell. ubi * latè, vtrum sequestrum decem beat contra eum, qui triennio possederit, & causam mittit obtinuerit.

Generaliter verò.) Ad reg. quòd * sequestrum satisfactione tollatur, vide plures limit per Ias. tradit in d. l. fideiussor, §. vlt. in 5. not. nu. 17. Cur. ubi suprà, & Ias. et al. ci animaduertit, quod simplex satisfactio non sufficit, cum tria continere debeat, prosequere, vt per eum post Alex. ibi, que in usu forensi notanda sunt. Grauat.

Idem si malè.) Adde, quòd sequester, * qui in administratione malè se gessit, tenetur, cū ipse ex quasi contrahit obligetur, l. si oleum, in prin. ubi Bar. ff. de dol. & facit tex. in l. si hominum, in prin. ff. de p. Grauat.

Quod si aliquis.) Comes legas in d. reg. de am. poss. in 5. q. ver. & ista omnia, & Cassa. decis. 5. num. 1. de seque. poss. & fru. Nico. Anto. Grauat.

De appellatione, apostoli s. ac eiusdem appellationis prosecutione.

C A P. III.

S V M M A R I V M.

- 1 Appellatio regulariter est permessa, nisi repetitur prohibita.
- 2 Appellatio in possessorio an admittatur, & num. 5. 8. 38. & 42.
- 3 Appellatio recipitur à grauamine, quando illud irreparabile est, vt puta à decreto, quo aliquem torqueri precipereitur.
- 4 Sextenna diffinitiva, & quo vim diffinitiva habet.

bet, equiparantur, quatenus ad appellationis admissionem attinet.

- 6 Lex noua ab antiqua interpretationem recipit.
- 7 Possessionem in iure decimandi, collectandi, & si qua similia sint, non sat est probare, sed amplius iuris adminiculum.
- 9 Appellatio ab executione non permittatur, sed ab excessu tantum, & tunc causa excessus exprimenda est, & num. 12. & 44.
- 10 Tertius appellans, ut audiatur nedum causam legitimam exprimere, sed etiam eam probare saltem semiplene obstringitur.
- 11 Interloquutoria mera est annis iudicii pronuntiatio post latam diffinitiuam.
- 13 Appellatio in notorijs prohibita est, fallit tamen, & num. 47.
- 14 Appellationis remediū, quare introductum fuit.
- 15 Notoriū discrimina, atque differentie.
- 16 Confessus, non tamen cōuictus, an appellare possit, & num. 48.
- 17 Heres condemnatur ex confessione defuncti, & sic non propria.
- 18 Mandatum, quo casu daret post mortem.
- 19 Appellare tertio lex non permittit.
- 20 Appellationi, qui vult adhaerere, adhaesio infra decem dies fieri debet, & num. 49.
- 21 Appellandi terminus dierum decem, à quo tempore currat, & num. 52.
- 22 Contumax verus qui dicatur, & qui fictus, & num. 53.
- 23 Terminus decem dierum ad appellandum nunquam

quam

- quam currit durante graamine successu.
- 24 Procuratore non appellante, an poterit dominus appellare etiam lapso decennio late sententia, dummodò infra decennium à die scientia?
- 25 Appellatio extra iudicium admitti potest, etiam die feriata
- 29 Appellans in decima die tenetur horam exprimere de iure, verùm in palatio hoc vsum minime receptum est.
- 27 Appellatio debet fieri coram iudice à quo, si eam praesentia haberi possit, alias coram notario, & numero 57.
- 28 Appellatur semper in scriptis in Roma. Cur. licet lex admittat appellationem viva voce.
- 29 Appellatio est communis, ideoq; appellatus potest eam sicut propriam prosequi.
- 30 Appellandi praxis videlicet in parte & partibus, &c.
- 31 Appellantes puniuntur, qui iniurijs verbis proponunt appellationes.
- 32 Apostoli petendi sunt in appellatione, & quare dicantur apostoli, & num. 35 & 63 & 66. Apostolorum genera quatuor, & quae, eo. nu. Appellationi quando deferendum sit, eo. nu.
- 33 Apostoli infra 30. dies peti debent, infra quem terminum iudices deliberant etiam vsque ad ultimum momentum.
- 34 Iudices raro vel nunquam dant simpliciter terminum iuris ad apostolos recipiendum, sed dicunt & interim quancumque, & quid referat haec verba.

- 36 Appellans si iudicem adierit, ab eoq; responsum super apostolis petierit, si non respondet, nō teneatur amplius ad eum reuerti, & nu. 64.
- 37 Appellans, infra terminum iuris ei datum ad redeundum pro apostolis, ne dum appellationē prosequi non valet, sed nec etiam iudicē impetrare.
- 39 Appellatio à possessorio & si regulariter iure ciuili non admittatur, tamen dicitur de nullitate.
- 40 Appellatio à possessorio super remedio c. reintegranda, admittitur etiam in foro seculari.
- 41 Remedium cap. Reintegranda, pinguius ceteris est, atque uilius.
- 43 Appellatio à pronunciato de exequendo prohibita est.
- 44 Appellatio ab exequutione facti, non est permissa, fallit tamen.
- 45 Appellatione ab interlocutoria, causa grauium exprimenda sunt, aliàs elapso decennio in iudicatum ea transfret.
- 46 Interlocutorie habentes vim diffinitiuā, quae sint, & quomodo cognoscantur.
- 50 Appellans non potest appellationi renunciare inuito appellato.
- 51 Terminus decem dierum ad appellandum prorogari non potest, etiam partium voluntate.
- 52 Terminus dierum decem ad appellandum, à die scientiae currit.
- 54 Contumax uerus, non auditur appellans.
- 55 Procurator, uerus contumax ad appellandum non admittitur.
- 56 Appellare potest semper, qui in dies grauatur, ut puta,

- puta quia carceribus detinetur.
- 58 Appellare coram honesta persona, quo casu per-
mittatur.
- 59 Appellatio in scriptis quando dicatur.
- 60 Appellatio viva voce statim proponenda est, alio
nullius esset momenti.
- 61 Incontinenti factum quando dicatur.
- 62 Appellatio viva voce facta, cum reservatione
appellandi in scriptis, & deinde in scriptis appel-
latum fuit, quæ appellatio prior, an posterior ve-
lida sit?
- 63 Apostolos huius petere sufficit, & nu. 72.
- 64 Apostoli infra 30. dies peti debent, sed an isti 30.
dies currere incipiant à die sententia, vel à die
appellationis.
- 65 Appellationi à diffinitiva si iudices non deferunt,
leges ipsa deferunt.
- 66 Iudices appellationi à diffinitiva non deferentes
puniri debent.
- 67 Apostoli reverentiales, quando in forma conce-
duntur, quomodo eos concessos esse intelligatur.
- 68 Apostoli si fuerint petiti, & à iudice non dati, sal-
tem refutatorij, si iudex procederet, nullus re-
deretur processus.
- 69 Iudex potest abbreviare terminum iuris ad reci-
piendum apostolos.
- 70 Iudex ad quem de appellatione cognoscere non
potest, nisi prius de ea constituerit.
- 71 Appellans tria probare debet, ad fundandam iur-
dictionem appellationis iurisdictionem,

Lata sententia, si quis litigatorum sit, qui se
 grauius sentiat, lex appellationis remediū
 indulget, l. i. ff. de appell. Hæc * appellandi fa-
 cultas regulariter permiffa est, nisi reperiatur
 expresse prohibita gl. verbo restituatur, & Doct.
 in l. restituere, ff. de rei vendi. l. in maiorib, & ibi
 Bar. C. de appell. Spec. tit. de appell. §. in quibus,
 ubi ponit 37. casus, in quib. prohibetur appella-
 tio. Et licet inter alios casus prohibita reperia-
 tur, ubi de re minima ageretur, sacri tamē cano-
 nes hoc appellationis remediū non solū in causa
 graui, verū etiam minima admiserunt, c. de ap-
 pelationib. extra de appell. ubi Doct. Franc. præ-
 fertim. Itē licet secundum leges regulariter ab
 interlocutoria ante diffinitiuam sententiā nō
 permittatur appellatio, l. ante sententię, C. quo-
 rum appel. non recip. nisi quando talis esset, quæ
 præiudiciū per appellationē à diffinitiuā irrep-
 rabile inferret, l. 2. ff. de appell. recip. admittitur
 tamen per sacros canones ante sententiā tã post
 litem contestatā quā ante, c. super eo. cū materia
 & notatis per Abb. & alios Franc. præfertim. b
 Amplius * & si iuris ciuilis conclusio sit, vt à sen-
 tenciā possessorij non appelletur, quasi recupe-
 rabilis sit præiudicij, ubi quis sentētiās in nego-
 cio principali reportaret, l. i. C. si de momē. pos-
 appel. ubi Bar. Bal. Ang. & oēs post Cyn. Spec. tit.
 de appell. §. in quib. casibus appell. liceat vers. 6.
 nō appellatur, & de Libel. cōceptio. §. nūc viden-
 dū ver. 26. Bar. in l. 2. ff. de appell. recip. colum. 2.
 ver. Quarto. Ius tamen Pontificū appellationem
 admittit à quocūq; grauamine etiā possessionis,
 c. cū cessante de appell. c. significauerūt, extra de
 testib. capit. ex conuestione, de restitu. spolia.
 & nota-

& notatur utrobique. Quæ iuris canonici dispo-
 sitio etiam in his, in quibus à lege civili dispo-
 servanda esset in Rôma, Cur, utpote in loco iu-
 risdictionis Ecclesiasticæ per gloss. ordinam
 in cap. 2. de arbit. libr. 6. nisi à pluribus annis in
 Ponti. experti, quod tanta in appellando sacro-
 rum canonum facilitas causas reddebat immen-
 tales, nimiam hanc appellandi licentiam aug-
 stassent, utpote, si de re minima appellatum es-
 set, per quandam extraneam (quam motum
 proprium vocant) & quæ per tributa Vrbis
 circumfertur, qua prohibetur appellatio, ubi
 infra summam decem ducatorum auri ageretur,
 prout eandem appellandi licentiam arctarent
 etiam à pluribus annis Pont. ubi ab interlocu-
 toria appellaretur, quæ vel vim diffinitivæ ha-
 beret, vel gravamen per appellationem à diffi-
 nitiva irreparabile interret, per regulam in
 ordine, cui de non appellando ante diffinitivam
 sententiam inscriptio est, per quam regulam so-
 lent Pont. rem à dispositione iuris canonici ad
 terminos iuris civilis reducere, secundum quod
 diximus supra, prohibitam esse appellationem
 ante sententiam, l. ante sententiam, C. quorum
 appellationes non recip. nisi * quando grava-
 men tale esset, quod per appellationem à diffi-
 nitiva reparari non posset, utpote, si iudex, quem
 torqueri iuberet, l. 2. ff. de appella. recip. ubi e-
 tiam Barto. quæ regula solent Pontifices non so-
 lum prohibere litigatoribus, ne alias, prout su-
 pra ante sententiam appellent, verum etiam iu-
 dicibus ne, si similis prohibita appellatio co-
 ram eis remissa foret, admittant, amplius Sig-
 naturæ præpositis ne similium appellationum
 causæ

causæ committantur, nisi in commissione ora-
tor exprimat alteram ex duab. præscriptis qua-
litatib. interlocutoria, à qua appellauit, quòd
videlicet vel vim diffinitiuæ habeat, vel grau-
amen per appellationem ab ipsa diffinitiuâ irre-
parabile inferat: quamobrem prouocant mihi
risum nonnulli, qui in commissionibus solent
delere illa verba vim diffinitiuæ, ignorantes
quippe casus istos, quòd videlicet sententia*
diffinitiuâ sit, vel vim diffinitiuæ habeat, quate-
nus ad admissionem appellationis attinet, inui-
cem æquiparari, & vnum alteri æquipollere,
nò solum ex dispositione præscriptæ regulæ, ve-
rùm etiam iuris communis, prout tradit gloss.
in dict. authen. habita, capit. ne filius pro patre.
Habet quoque hæc regula decretum irritans, vt
similes appellationes cum omnibus inde secu-
tis nullius sint futuræ roboris vel momenti, ad-
dit denique poenam, 25. flo. auri similiter appella-
nti, qui in similis prohibitæ appellationis de-
fensione & prosecutione succumberet, licet
glossator in eandem regulam in fin. dicat non
vidisse vnquam similem poenam exigi, prout
nec nos nostro vidimus tempore.

Amplius* hanc nimiam sacrorum canonum
in appellando facultatem arctârunt quoque san-
cti Pontifices à pluribus annis in causa prophana,
vbi de possessione pronunciatum fuisset, per
constitutionem bon. me. Aegidij Cardinalis Sa-
binensis, dum viueret vniuersi S. R. E. patrimo-
nij Vicarij, seu Legati sub rub. in quibus cas. ap-
pel. non valeat, quæ & si prouincialis lex esset,
vltatamen fuit iusta causa & Sancta, & à Ponti-
ficis ipsa Rom. Cu. in possessorio rei prophanæ re-

recepta est, vbi inoleuit practica, quod vbi in negocio possessionis lata esset aliqua sententia, solet is, qui sententiam obtinuit properare, vt commissionem imperret, qua datur vt iudex, qui sententiam pronulit, eam quatenus Aegidiana constitutioni locus sit, exequatur, ideoque solet, qui sententiam reportauit, & executionem efficit, properare in similis commissionis impertratione, quia si victus proueniret ipsum in committenda causa appellationis, opus esset commissionem suam reformare & partem citare, quo casu res plerumque controuersiam recipit.

At vbi commissio detur, non solet alias signatur, vt supra diximus, precise de executione rescribere, sed sub ea conditione, quatenus Aegidiana constitutioni locus sit, idque ea ratione, quia & si constitutio generalis existat, & veluti disponens idem quod ius commune, non solum generaliter intelligenda, verum etiam ne ociosa sit, casus à conclusionem iuris civilis exceptos excludere videatur, Dec. in rubr. de probatio. column. 10. ver. quarto limita, satis tamen operatur, si nos à iure canonico, quod in Rom. Cur. seruandum erat, ad ius civile reducat, nec propterea casus à regula iuris civilis exceptos hanc constitutionem excludit, sed omnes sectiones recipiet, quas & ipsa iuris civilis regula, & veluti lex * noua superueniens ab antiqua interpretationem accipiens, omnes admittet interpretationes & limitationes, quas ipsa lex antiqua admitteret, vt pote, si super missione in possessionem ex. 2. decret. ferretur sententia, Bart. in dicta l. 2. ff. de appell. recipien. column. septima, verbi

sexto quæro, Bald. in dicta l. 1. C. si de momen.
 poss. appell. quæst. 10. Abb. in c. ad sedē col. pen.
 de resti. spol. Idem si constaret de euidenti iniu-
 stitia latæ sententiæ, Bar. in d. l. 2. in fin. ff. de ap-
 pell. recip. Bal. d. l. 1. colum. 1. in fin. Abb. d. c. ad
 sedem, col. penult. Idem si petitorium fuisset ne-
 gocio possessionis cumalatum, vel agenti pos-
 sessorio fuerit opposita & admissa exceptio do-
 minij & proprietatis, Bald. in dict. l. 1. colum. 3.
 ver. quæro quid si in possessorio. Quod etiā ex-
 tenderetur, vbi possessorium duntaxat intentatum
 fuisset, esset tamen tale, quod annexam ha-
 beret proprietatis causam, ac illius naturam sa-
 peret, gl. & Doct. in dicta l. 1. Bartholomæus Ve-
 ronensis cognomento Capolla lib. cautelarum,
 cautela 161. veluti si interdicto adipiscendæ vel
 retinendæ actum fuisset, quæ causam habent
 cum proprietate, Doct. in l. naturaliter, §. nihil
 commune, ff. de acquirend. poss. Idem denique
 si interdicto recuperandæ seu remedio, cap. re.
 integranda ageretur, & quæstio * de possessione
 iuris esset, decimandi, collectandi, & si quæ si-
 milia sunt, in quibus satis non esset probare a-
 ctus possessorios, sed amplius iuris adminicu-
 lum desideratur, veluti in possessorio mixto,
 Specul. titu. de caus. pos. & proprie. §. 1. ver. por-
 rō, & §. quia verò, de resti. spolia. §. nunc dicen-
 dum col. fin. Bal. in l. vnica, colum. 2. nu. 7. versic.
 quæro, nos dicimus per l. vnde 6. ff. de itin. actu-
 que priuato. Idem si ageretur de possessione al-
 terius cuiusvis rei, in qua nō posset quis statum
 habere, nisi ex Principis indulto. Hoc enim casu
 & si natura possessorij nihil commune habeat
 cum causâ proprietatis, ad nō. per omnes in d. §.

nihil commune. Veruntamen res ipsa subiecta operatur, ut iudicium annexam habeat proprietatis causam, utpote, si de possessione beneficii feudi, vel alterius rei, in qua non possit quantum habere, nisi ex concessione Principis, in quibus propterea responsum exeat satis non esse, et actor possessionem probet, nisi etiam de iudicio tuerit, c. 1. de regu. iur. in 6. Bald. in d. l. unica, col. 2. ibi, & maxime in possessorio beneficii, Aegid. concl. 49. Agens possessorio de resti. (pol. & concl. 17. de rest. spol. incipit, secundum eundem.

d
2
Addo et alios casus, quibus * de iure licet aduersus regulam iuris civilis a sententia possessorij appellare, & quibus etiam liceret agere non obstante, utpote, si is, qui sententiam in possessorio obtineret, prius petitorio egisset, & succubisset Bart. in dict. l. 1. & in d. l. 2. idem si ei, qui in possessorio succubisset, deficeret probatio in petitorio Ange. dict. l. 1. Lanfranc. quoniam contra de appellatio. verbo appellationes 20. fallentia, idem si similis sententia possessorij contra minorem lata fuisset, Bart. d. l. 2. col. 1. in fin. Bald. ibidem col. pen. ver. quero si Ecclesia, idem si essemus in casu, ubi melior esset possidentis conditio, & status possessionis ad victoriam, causaque decisionem prodesset, Bart. in d. l. 2. Idem denique si sententia condemnaret non solum ad possessionem, sed etiam ad fructus per capita distincta, esset enim hoc casu, quod ad possessionem constitutioni locus, & quod ad fructus mittetur appellatio, in qua tamen non audiet appellans, nisi parito sententia, quod ad possessionem, Bar. in l. creditor, §. iussus in fin. ff. de expel. Bal. in dicta l. 1. sen unica, col. 4. ver. sed post reliqua,

reliqua, si quæ ad hanc regulam attrinent, poteris videre per teipsum apud Doctores in omnibus præallegatis locis, ac per Alexand. las. & Dec. in l. 1. C. de bonorum possessione secundum tabu.

Et quamuis à sententia possessorij non liceat appellare, solet nihilominus dari appellatio ab alio grauamine illato & ante sententiam in possessorio latam, utpote, si iudex recusasset testes recipere, vel testem infamem, vel aliàs repellendum recepisset, vel denique aliud simile grauamen intulisset, quod per appellationem à diffinitiuâ reparari non posset, idque æquitate iuris canonici prout habetur ex notatis per Innocen. in capit. final. de oper. nou. nuncia. aduersus iuris ciuilibus rigorem, secundum quod appellatio à sententia possessorij prohibita est, censetur etiam prohibita ab omni eo, per quod peruenitur ad ipsam per l. oratio. ff. de spon. refert & sequitur Bald. in dict. l. 1. C. si de mom. poss. appell. colum. 2. numero 4. versicu. & modò, & in l. post sententiam, col. 2. numer. 7. & 8. versic. pone ergo ubi refert Cuiuslibet de Cuneo hoc dicentem in l. si ex causa, §. nunc videndum, ff. de minoribus & commendat dictum pro notatu digno, & licet suprâ dixerimus constitutionem Cardinalis Aegidij à Pontificibus in Roma. Cur. receptam reducere dispositionem iuris canonici in hac specie ad terminos iuris ciuilibus, non tamen admitto istam reductionem, utpote correctionem iuris canonici, nisi ad limites verborum, & in casu expresso, appellationis scilicet ab ipsa sententia super possessorio lata, prout sic notanter limitat Oldrad. confi. 106. in princip. versicu. & si dicatur, nec propterea istam prohibitionem

extendemus præter verba ad appellationem
 grauamine in causa possessorij illato ante
 possessionis sententiam, in qua remanet illa
 præscripta iuris canonici dispositio, appella-
 tionem à quouis grauamine generaliter admissam
 appellationem inquam non solum in possessione
 sed etiam in alijs causis, cum temperamento
 men præscriptæ regulæ de non appellando
 diffinitiuam, de qua superius loquuti fuimus.

f Sed & inter falios casus, quibus appella-
 9 tiã iure ciuili prohibita reperitur, est, vbi
 ab exequutione grauatum diceret, à qua lex ci-
 uilis appellationem non admittit, sed ab excessu
 tantum in exequendo, l. ab exequutore, ff. de ap-
 pella. l. ab exequutione, C. quorum appella. non
 recip. & notatur vtrobique per Bart. Bald. & a-
 lios, notant Abbas, Felinus, & alij in cap. quoad
 consultationem cum nota, de re iudica. Rota de-
 cisio. 346. si appellatur de appella. in no. Nec iste
 excessus præsumitur, nisi probetur cap. nouit, &
 d. c. quoad consultationem cum nota, de re iudica.
 Rota ibidem. Idque propter auctoritatem
 rei iudicatæ, quæ facit valde contra appella-
 tem præsumi, & iste excessus posset multiplica-
 ter contingere, utpote, si iudex exceptiones ap-
 tas exequutionem impedire non admisisset, vel
 ante tempus, vel in maiori quantitate, vel in re,
 in qua non esset exequendum, exequutus fuisset,
 prout notanter docet Barto. in dict. l. ab exequu-
 tione, ff. de appell. columna prima, versicu. con-
 tra hoc oppono, & in dicta l. ab exequutione, C.
 quorum appella. non recipi. quæstio. prima, &
 licet fuerint opiniones, verior tamen est, quod
 in simili appellatione exprimenda sit ista causa
 excessus,

excessus, alias per eam non retardaretur exequutio, Abb. in dict. c. quoad consultationem, colum. pen. num. 30. versic. quæro an in appellatione ab exequutione, usque ad finem. Quam opinionem recitatis & confutatis alijs sequitur & comprobabat Felin. ibidem col. 10. nu. 20. ver. Nihilominus primam opinionem puto veriorē, quam etiam sequitur Rota d. decis. 346. si appelletur. de appell. in no. ubi non solum causa expressio desideratur in ipsa appellatione, ut supra, sed dicitur, quod si ab exequutione rei iudicatae ad partes remissa appellaretur ad Papam, non daretur inhibitio, nisi expressa causa, excessus verificaretur, prout etiam in tertio appellante pro suo interesse requiritur, quod non solum exprimat in appellatione legitimam causam, verum etiam eam saltem semiplene, verificet antequam in causa suæ appellationis ulterius audiatur, gl. in l. 2. verbo iudicio cum gloss. sequenti, ff. de appellat. recipien. & est rex. ubi Ange. & Raphael. in l. 1. ff. de appell. recip. Felin. dict. c. quoad consultationem d. colum. 10. num. 20. versic. nihilominus primam opinionem puto veram ibi. Idē notat, Phil. cuius expressionis causæ duæ à Doctoribus circumferuntur rationes, una quia ubicunque appellatio emittitur in materia, in qua regulariter prohibetur appellatio, expressio causæ desideratur, quia appellatur contra regulas iuris, & appellationi ius communi repugnat, ad not. per Abb. in dicto cap. quoad consultationem, col. penult. & per Felin. ibidem d. col. 10. cum sequent. per totum. Altera est & meo iudicio verior, quia omnis* pronunciatio iudicis postlatam definitivam est merè interlo-

quatoria non habens vim diffinitiuā, prout he-
docent Imo, in l. si finita, §. non autem, ff. de dam-
infect. & per Aret. in l. 5. ff. de verbor. oblig. se-
quitur Felin. in rubrica extra de re iudic. &
suaderur ratione, quia si diffinitiuā præcellit,
sic semel diffinitum est negotium, iudex quo-
ad diffinitionem negocij iam functus est officio
suo, & si sumus in interlocutoria, ideo in ap-
pellatione ab exequutione causæ expressio de-
sideratur, quia interlocutoria est, à qua non
appellatur, nisi expressa causā, ut in c. v. de bi-
tus de appella. quam rationem in proposito re-
dit Aret. in d. l. 5. ff. de verbor. obligatio. sequitur
Abb. in dicto c. quoad cōsultationem colum. ps-
nul. numero 30. versic. Quæro an in appella-
ne ab exequutione, præsertim cum ista sit quæ-
dam interlocutoria, à qua nisi expressa causā
appellatur, refert & sequitur Felin. ibid. col. 12.
ibi, & ista omnia benè nota, vltra Aret. in d. l. 5.

12

Immo * non defuerunt, qui voluere, quod
in simili appellatione ab exequutione requira-
tur non solum expressio causæ in genere, velu-
ti si diceres, appello. quia iudex excessit modum
in exequendo, sed expressio causæ in specie vi-
delicet, appello, quia iudex excessit in hoc, vel
in tanta quâtitate, & sic nominatim, & rō in ge-
nere, Abba. in dict. capi. quoad cōsultationem,
colum. fin. numero 33. versic. vnde non puto va-
lere hanc appellationem, quorum opinionē non
reperio fuisse receptam, sed communiter Doct.
in præallegatis locis, & alijs communibus tra-
seunt cum priori sententia, quod expressio
causæ sit necessaria in genere tantum, ut su-
pra, ideo cauti causarum patroni cauere solent,
ut non

ut nō exprimant excessum in specie, sed in genere tantum & utilitas est, quia si exprimerentur excessus nominatim in hac re vel quantitate, ista appellatio non suspenderet executionem, nisi in quantum caperet expressus excessus. Spec. titu. de senten. excommu. §. nunc dicendum, versicu. sed nunquid, & fuit originalis opinio Vber. quam refert Spec. ibi, & eam sequitur Antonius de Butr. in d. c. quoad consultationem, quod si expressio excessus in genere fiat, tūc ratione incertitudinis suspēditur executio in totum, donec exeuentu liqueat in quantum iudex excesserit, vide omnia apud Abba. in d. c. quoad consultationem col. fin. num. 31. vsque ad num. 33. versicu. vlt. vlt. usque ad versicu. postremo. Tu igitur, ubi in articulo executiuo ab aliqua iudicis pronuntiatione appellabis, utpote à fructuum liquidatione, expensarum taxatione, ac alijs interloquutionibus in negotio executiuo fieri solitis appellabis expressa causa excessus in genere tantum, iuxta primam opinionem superius relatā, quam seruamus in Roma. Cur. licet Innocen. in cap. fin. col. 2. in glo. sua versicu. taxa. quod metus caus. & Bald. in l. terminato col. 2. versicu. Modò ego quæro. C. de fruct. & litium expen. Lanfran. in cap. quoniam contra versicu. expensæ, velint quod exprimat quantitas, in qua fuit excessus. Admoneo tamen, quod & si ab executione, ut præmittitur, prætextu excessus permittatur appellatio, prout suprā diximus, non tamen permittitur bis, prout in alijs casibus permissis, sed semel tantum, & fuit sententia Nicolai de Matra. in l. tertia, C. de iuris & facti ignorant. quam sequitur Ange. Aretin. in l. ab executione, ff. de

appellat. & Felin. in dict. c. quoad consolatorem, colum. 12. numer. 26. versicu. scias quod ubi appellatur ab exequutione excessiua, & Firmanus suo repertorio verbo appellatio ab exequutione numer. 7. quod dictum Felin. ibidem commendat pro notatu digno, & tenebis illud mentiri, quia in Roma, Curia passim permittunt in similibus bis appellari, & rem transigere per tres conformes, & ubi mihi occasio se offerat, volo contradicere, ut posteritati discutatur de veritate istius notabilis dicti, quod certè habet in se maximam rationem, quia non videtur dignum, ut victor in concernentibus exequutionem cogatur expectare alias sententias, alias enim res in infinitum iret, & lites euaderent immortales.

- h** Addo *h* quod * non solum ab exequutore, verum etiam à quouis iudice prohibita est appellatio in caussa notoriè manifesta ex ipsa facti euidencia, c. ex literis extra de sponsalibus, c. cum speciali, §. porro, extra de appella. ubi Abbas & alij idque ea ratione, quod ij, qui in simili casu appellant, soleant ad appellationis remedium conuolare, ut diutius eorum temeritatem sustineant, cum * tamen appellationis remedium non fuerit aliàs institutum ad confouendam litigatorum malitiam & temeritatem, sed ad præsidium innocentia, & oppressorum defensionem, tex. in d. §. porro, & ad corrigendam litigantium iniquitatem, & plerunque etiam imperitiam, l. in princ. ff. eo. Dixi autem in caussa notoriè manifesta ex ipsa facti euidencia, quia si aliud notorium esset, utpote notorium famæ, vel notorium iuris, cum his casibus contraria probatio fieri pos-

ri possit, lex hac notorij specie de veritate non
 satis certa appellationem admittit, qua victus
 possit non probata probare, argumen. capitu. ex
 transmissa extra qui filij sint legitimi, & l. obser-
 uare, C. quorum appel. non recip. i & quæ* sint
 inter has notorij species discrimina & differen-
 tiæ, vt possis vnum ab altero secernere, habes à
 Specu. toto tit. de notorijs criminibus, & quan-
 tum ad speciem nostram attinet destituendi,
 quem ab appellationis remedio, illud notorium
 dicimus, quod ipsa facti euentia demonstrat,
 text. in dict. cap. cum speciali, §. porro extra eo-
 dem, in princ. vel quod quispiam sua confessio-
 ne manifestasset text. ibidem, & Et licet* iuristæ
 videantur in confesso tantum, non etiam conui-
 cto appellationem admittere, gloss. & Bart. in l.
 creditor. §. iussus, ff. de appella. iure tamen pon-
 tificio non admittimus appellationem pro con-
 fesso, nec iudex debet referre, quod tamen intel-
 ligas in confessione non excusata, quæ notorium
 inducit, & appellationis remedium excludit,
 prout notabiliter declarat & limitat. Abb. in d.
 §. porro, col. 2. & 3. vers. si verò fuit tantum con-
 fessus, vel id, quod etiam per testes legitimè in-
 ductos constaret, quibus per victum non fuisset
 oppositum. Abb. in d. §. porro, col. 2. vers. in glos.
 verbo confessione, qui refert in hoc, & sequitur
 opinionem Hostiensis. Vel denique quod per sen-
 tentiam & rem indicatam liqueret, gloss. in d. §.
 porro, verbo confessione, & Abb. super ea, De
 quibus tribus modis notorij, latius vide in text.
 nota in cap. fin. extra de cohabitatione cler. &
 mulier.

Amplius & quæ suprà diximus de notorio con-
 fessio.

i
15k
16

- 17 felfionis procederent, etiam si * quis non condempnaretur ex confessione propria, sed aliena, vix te, si hæres ex confessione defuncti, quod est mentum tenendum secundum not. per Ioan. And. additio, ad Specu. in tit. de appellat. §. in quibus, in prin. verb. confessus, qui refert in proposito quidam q. Nicolai de Mattarellis, quos refert & sequitur etiam Abb. in d. §. porro, colum. 3. num. 7. versicu. sed quæro, An hæres potuerit appellare.
- 1 Quam theoreticam in casu notoria confessionis quotidie practicamus in Rom. Cur. Vbi quis vigore appellationis in forma cameræ convenitur, à cuius processu non solet Roman. Cur. appellationes admittere, neque eius prætextu exceptionem retardare, idque ea ratione, quod is, qui se in simili forma obligat, procuratores irrevocabiles in eadem obligatione etiam iurando constituit, ad confitendum debitum eius nomine pro summa in obligatione contenta, & creditor per organum alterius ex procuratoribus per debitorem, ut præmittitur constitutis confessionem debiti reportat, & ubi reum habet sic confessum iudicis auxilium implorat, ut contra ipsum veluti confessum exequatur, merito tanquam confessus non appellat. Et quia supra diximus eundem in hærede, qui ex confessione defuncti condemnaretur, minus admitteretur appellatio hæredis eius, qui se simili forma cameræ obligasset, si modò ante defuncti obitum creditor adversus debitorem suum, qui postea obiisset, debiti confessionem obtinuiisset, aliàs enim morte debitoris mandantis fineretur eius mandatum in dictos procuratores, ut præmittitur factum, l. limitatos procuratores, ut præmittitur factum, l. limitatos, C. mand. insti. eo. §. rectè, & not. per glo. Bart.

Bart. & alios in l. item est, & l. inter causas, ff. eodem, & per Bart. & Doctores in l. eius, ff. si certū petat. Rota decis. 171. in not. Si. A. constituat, de procura. & propter finitum mandatum non valeret aliās creditor per organum dictorum procuratorum ab eis debiti confessionem reportare, nisi fortē debitor, qui in obligatione procuratores constituit, vt suprà, illos constituisset ad confitendum debitum etiam post eius mortem, prout similis constitutio de iure fieri potest tex. in l. si verò non remunerandi, §. final. ff. mandati, Bald. in l. eam quam. 6. quæstio. in lectu. antiqua, C. de fideicommiss. Alexand. in l. final. ff. solu. matrimo. Card. in clemen. 1. de sepul. quæst. 23. Quo casu duraret mandatum etiam post mortem constituentis, & eo defuncto, posset nihilominus debiti confessio à similibus procuratoribus haberi, per suprà allegata, & subintraret motiū confessionis defuncti, quæ pariter excludit heredem ab appellationis remedio per suprà dicta, quam cautelam non cogitarunt adhuc duri creditores, qui plerunque & si debitorem in ampliori forma cameræ obligatum habeant, eo defuncto coguntur contra heredes non solum ordinarium iudicium per viam diffinitivæ sententiæ subire, verum etiam per tres conformes transire. Et præter hunc casum notarij confessionis ratio vel nunquam præcedentem theoreticam in Ro. Cur. practicamus, & passim in causis aliās notorie manifestis aduersus legis mentem admittuntur appellationes, estque in hoc plerunq; nimia facilitas etiam in casibus, in quibus nulla alia ex appellatione speratur profutura defensio, sed duntaxat causa vltique ad tertiam sententiam produci.

Gene.

19

Generaliter * verò ubi permiffa eft appellatio
 ut fit litium quandoque finis, ne res in infini-
 tum iret. Lex non permittit quem in vna & ea-
 dem cauffa, niſi bis prouocare, toto tit. Cuius
 vna & eadem cauffa liceat tertio prouocare. Ro-
 ta decif. 724. in antiq. Dic quòd ſi duæ, de ſen-
 re. iud. & appell. ubi habes, quòd ſacrum Pala-
 tium ad conſtituendum numerum trium ſenten-
 tiarum & excludendum, ne quis tertio appellet,
 numerat etiam ſententias extra Palatium latas,
 idque etiam, niſi infra certà præfinita tempora,
 quæ olim fuerant infra biduum, l. eos, §. ſi au-
 tem in iudicio, C. eo. & l. i. §. biduum, ff. quando
 appella. ſit. Hodie verò uſque ad dies decem ex-
 tenſa ſunt auth. hodie. C. de appella. c. ſignificat
 runt extra de reſt. cap. quoad conſultationem de
 re iudica. c. bonæ de confir. vtil. vel inutil. c. con-
 certationi de appell. in 6. anteriorum, l. quæſt. 6.
 Daturque hoc tempus appellandi non ſolum
 cum à diffinitiva, verum etiam ſi ab interlocu-
 toria, & quocunque iudiciorum grauamine præ-
 miſſis tamen caſibus appellaretur, l. i. §. quod in
 ſententijs, ff. quando appella ſit, imò etiam non
 ſolum ad appellandum, ubi quis iudicialiter gra-
 uaretur, verum etiam ubi cuiſpiam aliquid mu-
 nus, utpote tutelæ, vel aliud ſimile iniungere-
 tur, quis ſe excuſaret, & eius excuſatio non fuiſ-
 ſet admiſſa, ille autem reclamaret à non admiſ-
 ſa excuſatione, §. ſi quis tutor, ff. quando appell
 ſit, cap. biduum, §. quod autem in ſententijs, l. i.
 quæſt. 6. & quod dictum eſt in appellante, pro-
 dit etiam in eo, qui * appellationi ulterius vel-
 let adhærere, debet enim infra decem dies
 utique adhæſio fieri. Rota decif. 539. in antiqu.
 à gra

20

m

à gravamine de appella. in finalibus verbis, & de
 ciso. 225. in nota. adherentes eod. titu. nec eo mi-
 nus tibi infra hoc tempus liceret appellare, quia
 ubi sententia vel gravamen inferretur, præsens
 fueris, neque contradixeris. Bart. in l. prima, ver-
 ficu. ultimo noto. C. de appellatio. & currit hoc
 tempus de momento ad momentum, ut habetur
 & notatur in omnibus supra allegatis locis. Spe-
 cu. eo. titu. §. in quibus ver. sed nunquid dies ap-
 pellationis computabitur de momento ad mo-
 mentum, nec non posset à iudice in brevius vel lon-
 gius tempus mutari, gloss. indultum in 6. imò
 nec partium voluntate & consensu, gl. singularis
 in auth. offeratur, C. de lit. contesta. sequitur Bal.
 in authen. ei qui, C. de temp. appella. quando qui-
 dem non est in partium voluntate facere, ut lex,
 quæ post decem dies rem inducit iudicariam,
 non operetur suum effectum ad no. in l. fin. C. de
 transactio. & cum hæc temporis præfinitio sit
 de iure positivo, l. 1. §. biduum, ff. quando appel-
 lan. sit, & 2. qu. §. c. biduum, & in d. auth. hodie.
 C. de appella. posset hoc temporis spacium con-
 trario iure arctari, vel prorogari, utpote per sta-
 tutum, vel consuetudinem loci, glo. sing. in l. præ-
 scriptione, C. si contra ius, vel util. publicam,
 quam ad hoc Ang. in l. 1. ff. de re iud. & pro omni-
 bus vide apud Phil. Franc. in c. cum sit Romana,
 col. 2. ver. in eadem glo. ibi tempus decem die-
 rum extra de appella.

Sed maius dubium est, à quo tempore inci-
 piant currere isti decem dies ad appellandum,
 & licet in hoc fuerint opiniones, hæc tamen ve-
 ra à sacro Palatio recepta est, quod si sententia fe-
 ratur contra præsentem, vel si absentem, verum
 tamen

tamen contumacem, tempus currat à momento, quo fuit prolata sententia, text. in l. i. §. biduum ff. quando appell. fit, & in cap. biduum, 2. quæst. 6. in princip. utrobique verbo ex die lata sententia. Idque etiam si sententia conditionalis, prout semper excommunicatio, & in pluribus alijs solent similes sententia & decreta sub conditione fieri coram iudice Camera, & alijs ordinarijs, Roma. Cur. utpote, nisi infra tres, vel nisi ad primam, computaretur enim decem dies ad appellandum à die existētis conditionis, text. in d. l. i. §. biduum, ff. quando appellan. fit, in finibus verbis, & in cap. biduum, in princip. & utrobique notant gloss. & Docto. & in istis terminis, quando victus fuit personaliter apprehensus, procedit opinio eorum, qui voluerunt decendum currere à die lata sententia, quod si contra absentem & fictum duntaxat contumacem pronunciatum esset, terminus decem dierum non incipiet currere nisi à die quo sententiam passus sciuerit, text. in d. l. i. §. ult. quando appellan. fit, & in d. c. biduum. §. si aduersus absentem. 2. quæst. 6. & hoc modo procedit text. in d. c. concertationi de appell. in vi. qui loquitur de appellatione ab electione seu collatione, qui sunt actus extraiudiciales soliti fieri parte non citata neque presentibus, & sic procedit opinio aliorum tenentium hoc decem dierum tempus esse utile in sui initio, & non currere, nisi à die scientia siue habita notitia, quæ distinctio colligitur ex præallegatis iuris, & eam sequitur glo. in d. l. i. §. biduum, verbo sententia lata, ff. quando appellan. fit, & Specu. tit. de appel. §. in quibus, col. i. versic. sed non quid hoc tempus, ibi, non enim currit ignorantia

nisi sit contumax, & sequitur Rota decisio. 49. in
no. si fertur de appellat. per totum & 364. in not.
cum iura. de appell. 853. in antiq. Sciendum de
appel. & decis. 384. in not. fuit dubitatum eo. tit.
¶ Quis autem * in proposito dicetur verus, quis
verò fictus contumax, docet glo. in d. l. i. §. si. ver-
bo computandum & post eam Rota decis. 44. in
not. si fertur de appella. per totum & 364. in not.
cum iura de appellat. 384. in not. vbi habes quòd
ad hunc effectum ille dicitur verus contumax,
quem iudicis, vel iuriscitatio personaliter ap-
prehendit. Quæ q tamen perpetua non sunt, fin-
ge, quod * grauamen à quo grauatus reclamatur,
esset grauamen permanens & (vt aiunt) successi-
uam habens causam continuam: hoc enim casu
donec grauamen durabit, nunquam curret ter-
minus decem dierum, sed semper appellans erit
in tempore. Bald. in l. si clericus. C. de episc. au-
dient. refert & sequitur Specul. tit. nostro. §. in
quibus ver. & nota secundum Vin. ibid. aliàs vbi
continuat grauamen, vsque ad finem dicti ver-
suli, refert & sequitur Philip. Franc. in cap. su-
per eo. culum. 1. 11. nota. ibi. Tamen si aliquis à
die præcepti extra eod. tit. Rursus * finge te per
procuratorem litigasse, & contra procuratorem
tuum latam fuisse sententiam, & procuratorem
ab ea non appellasse, nec tibi aliàs contra simi-
lem procuratorem consultum sit, quia non est
soluendo, poteris enim hoc casu, tu qui domi-
nus es causæ, appellare, etiam post istos decem
dies à die latæ sententiæ, & infra decem dies à
die, quo ipse scieris gloss. fin. ff. quando appell.
sit. & gloss. 3. in auth. hodie. C. de appell. quas re-
putat singulares & notandas Card. in c. 1. vt lire

Kk

non

P
23Q
23

24

19

non contesta, sequitur Bar. in l. 1. §. si aduersus in
 fi. ff. quando appel. sit Alex. consil. 95. Visis proces-
 sibus col. 12. Consil. Neap. decis. 344. in ante fuit
 dubitatum in consil. procurator actoris & de
 iussoria cautione & ceteris. Et licet fuerint opinio-
 nes, an ista ratione, quia procurator non sit libe-
 uendo, præsuetur ista facultas appellandi do-
 mino, ita tamen ut infra decendum ad appella-
 dum, appeller. An potius, ut etiam post istos de-
 cem dies à die sententiæ, dummodo infra decem
 à die scientiæ, nihilominus verior est, quod do-
 minus poterit etiam post decem dies à die la-
 sententiæ infra tamen decem à die scientiæ ap-
 pellare, prout refert & concludit Felin. in disti-
 cap. 1. ut lit. non contesta. col. 4. & 5. num. 6. cum
 sequenti versic. secundo. Aduerte quod si procu-
 rator, vsque ad versicu. vnum etiam scias, quam
 tamen intelligas, videlicet præuia & media re-
 stitutione in integrum, non autem ipso iure,
 prout sic notabiliter limitat Bald. in cap. signifi-
 cantib. de appellatione, in ultim. colum. & Sa-
 lic. in auth. hodie. col. 1. versicu. sed dubium, re-
 fert. & sequitur. Alex. d. consil. 95. Visis proces-
 sibus col. 3. num. 7. ver. & licet gl. & Doct. l. 1. Ro-
 ta simili in casu eius qui legitime impeditus in-
 fra tempora non appellasset aduersus opinio-
 nem glo. & Bart. de quibus ibi tenentium, impe-
 ditum cessante impedimento admitti ad appella-
 andum absque medio restitutionis & ipso iure,
 prout aliqui voluerunt in principali appellante
 à die notitiæ ob non appellationem procuratoris
 existentis non soluendo decis. 49. in nor. si ferretur
 de appell. ver. item Doct. in glo. ubi etiam tradit
 quod ista restitutio debeat peti coram iudice à
 quo,

quo, per allegata ibidem. Et licet ista sint vera de iure, nihilominus non consuevit sacrum Palatiū admittere istam fallentiam, vt dominus possit aduersus iuris regulas post decem dies appellare, quando sententia fuit lata cum procuratore, qui non appellauit, & nō est soluendo, vel quod ad appellandum restituatur, prout attestatur Cass. d. decis. s. de appella. & refert rationē, qua mouetur palatium, qua videlicet in Roma. Cur. vt plurimum causæ per procuratores tractantur, vnde exequutiones passim cum maximo partiū dispendio impedirentur.

Verū & si tempus ad appellandum currat de momento ad momentum, cum tamen difficile sit, vt iudex pro tribunali, & in iudicio expectet ista tempora, receptum est, vt * appellatio 25
emitti possit etiam extra iudicium & in domo Auditoris absque alia partis vocatione. Rot. decis. 356. in not. si appelletur de appellat. nume. 2. Eadem quoque ratione poterit appellatio fieri & emitti etiam die feriata. Barto. in l. diuus, versicu. & hic fallit. ff. de feriis. Iason in d. l. more, colum. fin. versicu. vltimo adde, eod. tit. Host. Butr. & Imol. in cap. præterea de dilat. Card. in cle. 2. §. similiter. q. 2. de appell. Lanfran. in clem. sæpè, verbo de plano, de verb. signific. & in cap. quoniam contra verbo petitionis de appellat. & non solum die feriata, sed etiam de nocte. Bald. in auth. hodie colum. 2. ver. sed nunquid appellatio de app. Et licet * de iure appellans, qui morosus in appellando die tantum decima appellasset, teneatur non solum probare appellationem emissam, verum etiam horam, & propterea illā in sua appellatione exprimere Aretin. in l. 2. §.

K k 2

dies,

dies, ff. quando appellandum sit. Paul. de Call. in auth. hodie. C. de appella. Felin. in cap. quoad consultationem, colum. penult. ver. 4. conclud. de re iudic. & hoc, vt possit liquere, an ante momentum, vel post finem momenti fuerit emissus, nec tamen non seruatur, nec vsu receptum est in latio, quia Auditores ex indulto Innoc. 6. in extrauaganti, seu bulla Innocentiana possunt appellationes validè recipere, post lapsum momenti, dum tamen eadem die. Quamobrem risum mihi prouocant aliqui sollicitatores tenues, qui solent illud vltimum momentum tum custodire, vt vbi lapsum esset, protestari de lapsu termini ad appellandum, nec aduersarij appellatione alias recipiendam fore, ignorant enim ista, quae sunt prima pragmaticorum principia omnibus notissima. Appellamus autem semper coram iudice à quo, si eius praesentiam habere possumus, vt debitus honor eidem tribuatur, l. omne honorem, ff. quando prouoc. non est necesse, c. vt debitus de appell. quod si quis ante vltimum momentum volens appellare, iudicis copiam non habuit, & si fuerint, qui opinati sunt appellantem teneri iterum redire, quia fortè alia die iudicis copiam habebit. Felin. in c. transmissa circa medium ver. dum subdit de praescriptio. sequitur Alexand. consil. 19. vol. ad stipulantur not. per Butr. in c. ex ratione ver. ex his deciditur contra tit. nostro, & per Ang. in authen. sed lis, C. de temp. app. si tamen appellans non alias redierit, subsistit, Cassad. decis. 8. de appel. à principio ad finem, vbi more scholastico disputat articulum ad partes, & tandem videtur inclinare, quod si appellans expectasset vltimum momentum, & ipso

ipso ultimo momento adiuisset ad locum, vel tribunalis, vel habitationis iudicis volens appellare, nec iudicis copiam habuisset, sustineretur appellatio: tamen si videretur posse appellanti imputari, cur ultimum expectauerit momentum. Idem dicit, si quis ante momentum similiter volens appellare, iudicis copiam non habuisset, si modo appellans doceret de absentia vel alio impedimento iudicis etiam tempore ultimi momenti, & quando etiam non doceretur de absentia, vel impedimento similibus, attestatur ipse patres solere, prout etiam alijs casibus solent, in dubio inclinare pro non desertione, per doctrinam Pau. de Cast. in l. i. ff. si quis cautio, & quia re dubia existente per inclinationem hanc partem nihil detrahatur de iuribus partium, imò videtur tendere ad illorum ac maiorem veritatis indagationem, subiungit tamen in fine, quod utilis esset in hoc articulo Principis declaratio, quæ mihi hodie superflua videretur, postquam res est usu tot annorum, & suprema iussus Auditorij auctoritate pro non desertione declarata. Et licet hæc confidentia videatur appellanti præbere occasionem non appellandi in conspectu iudicis, & suo casu euitandi refutatos Apostolos, quos, si in præsentia iudicis appellasset, habiturus erat, quosq; euitare non consuevit esse in appellantis facultate, propter honorē iudicis ac partis appellatæ præiudicium, nihilominus non consueuerunt patres (vt Cassad. dicit) hoc respicere, cum appellans semel adeundo iudicem, videatur honori eius satisfecisse, & debemus casum non reperti iudicis potius eius absentia, quàm malitia appellantis in dubio imputa-

putare. Admoneo tamen, ut ubi antea monendi iudicis copiam non habuisses, si poteris, revertaris alia vice, & ita etiam vidi à senioribus fieri, & passim servatur, immò ubi in ultimo mentito non habemus iudicis copiam, solemus notarium causæ actuarium non solum appellare, sed etiam ab eo apostolos petere. Rota dec. 366, in no. si appelleretur de appellatio. & si non de fuerint, qui voluere eum, qui in absentia iudicis appellasset, non teneri aliàs ad Apostolorum petitionem, Bal. & Ang. in l. 2. C. de his qui per me iudi. non appella. Idque ea ratione, quòd solus Iudex à quo potest de apostolis respondere, videtur, qui pro informatione causæ coram ipso tractatæ certus est, an appellans sit à iurisdictione sua dimittendus necne, c. ab eod. cap. vi. super eod. titu. Appellamus* autem in Ro. Cu. semper in scriptis siue ab interlocutoria, siue à diffinitiva appellandum sit, quia si ab interlocutoria appelleretur, non valeret appell. aliàs siue incontinenti, siue ex intervallo emissæ. cap. cordi, de appel. in vi. Bar. & alij in l. litigatoribus. & in l. eos §. si autem. C. eod. quod si à diffinitiva appellandum sit, raro vel nunquam lata sententia incontinenti appellamus, quo casu lex admitteret appellationem viva voce. l. 2. ff. de appellat. sed semper ex intervallo, lex appellationem in scriptis etiam à diffinitiva non minus, quam ab interlocutoria desiderat, & aliàs emissæ appellatio non valeret, & appellans pro non appellato haberetur, Bar. Ang. & alij in d. l. litigatoribus & in l. eos. C. eo. Imò satis esset appellare in scriptis, nisi in ipsa cedula dicerentur illa verba apponi solita, in his scriptis. Ang. in l. à sententia. §. si de

fi. de appel. Adeoque admittit sacrum palatium hunc rigorem, ut si quis semel à simili grauamine vel sententia aliàs appellasset in scriptis, data cedula (ut moris est) & modò volens ab alio simili grauamine vel sententia appellare, diceret appello, prout in cedula aliàs occasione alterius grauaminis vel sententiæ in actis data, quâ repetito & peto de nouo in actis inferi, non consueuit Palatiū appellationem, ut præmittitur, emissam admittere pro appellatione in scriptis, tamen si aliàs scripturâ producere vel productâ repetere videantur inuicem æquipollere. Rota decis. 361. in antiq. no. quòd index de app. Aegi. conclu. 121. si index eod. tit. à quo nihilominus rigore quandoque recessum est, & admitti solet similis repetitio cedulæ appellationis aliàs datæ quando quis non de nouo appellaret, sed appellationi per alium datæ pro se & adhærere volētibus vellet adhærere, posset enim sine alia cedula repetēs illam (ut præmittitur) alias datam adhærere. Aegi. conclu. 19 si quis de appel. pro se & adhærentibus. Quamobrem extra superius exceptū adhesionis casum, solemus quoties appellandum sit, appellationes in scriptis dictare in aliqua cedula, & cedulam nobiscum afferentes appellare, prout in cedula, & ubi ab interlocutoria, semper à causa appellationis exordimur, ut potè si à breuitate dilationis, licet Reuerende pater probationes non nisi competentes dandæ fiat, nihilominus P. V. ad importunas instantias partis in huiusmodi causâ aduersæ & cæt. & sic de singulis, quòd si à diffinitiuâ absq; alia causâ expressione simpliciter dicimus. à quadam prætenfa diffinitiuâ sententiâ & cæt. quarum appellation-

num formulas non aliàs hic inferere visum fuit, poteris illas in quavis specie appellationis apud vulgarem Libellum, cui Formularium procuratorum & aduocatorum inscriptio est, cuiusmodi maior est rubrica, quam niger, maiorem quam emphasis, & melius apud causarum regis ista videre, in quibus cedula tenemur præsertim nomina iudicum, necnon appellantis & appellati, ac rem super qua pronunciatum exitit, exprimere. l. i. §. fin ff. eod. & si ab interlocutoria, etiam causam (vt supra) clem. appellans de appella. idque nominatim & in specie, adeo, quod non satis esset dicere in genere appello, quia grauior. Bald. in l. edita, in repetitione perusina, colum. 15. versic. sciendum tamen est, C. de eden. & in l. minoribus, colum. 1. 4. nota. C. ad Syle. Vbi dicit idem si exprimeretur per relationem ad acta in genere. Felin. in c. super quæstionum, in fi. pri. de offi. deleg.

- Amplius quia à pluribus annis mos patrum inualuit, quo ferè semper pronuncians prout in cedula, & plerunq; decimus dies instat, antequam cedula subscribatur & aperiatur, nec interim factis certi sumus, an sententia sit futura fauorabilis vel contraria, inoleuit & practica, quæ huius incertitudini occurrimus appellando non aliàs simpliciter, sed eum clausula, quatenus contra partem nostram, quæ clausula limitat prouocationem appellantis, vt non censeantur appellasse, nisi sub ea conditione, si contraria scilicet fuerit sententia, & hoc ne si fauorabilis fuerit in toto, vel in parte possit appellatus gaudere eodem modo appellationis eius, y quæ * aliàs fuisset tibi communis, & potuisset eam exercere, ac prosequi

sequi sicuti propriam, ad text. cum materia &
 nota, per Bartol. Salic. & alios in l. amplio-
 rem, C. de appella. idque etiam non solum ad ef-
 fectum confirmandæ vel infirmandæ, sed etiam
 in omisissis supplendæ prioris sententiæ, Rota de-
 cis. 365. in no. si à diffinitiva de appel. vsq; ad fin.
 Quam * practicam refert & commendat, Phil. 30
 Fran. in c. si duobus. colum. 4. vers. sed quæritur
 primò cum pluribus sequentibus, vbi suggerit
 exemplum de eo, qui in parte, & partib. sibi con-
 trarijs appellasset, & restringit rem ad casum,
 quando sententia plura separata, secus verò vbi
 vnicum tantum vel plura connexa contineret
 capitula, quia isto casu appellatio deuolueret
 negocium, & posset nihilominus appellatus vti
 appellatione appellantis, tametsi limitate à cer-
 ta parte tantum, & per alteram partium dunta-
 xat interposita, quam tamen restrictionem non
 admitterem in casu appellationis interpositæ
 cum clausula nostra quatenus contra, quæ verba
 non restringunt appellationem magis ad vnam
 quam ad aliam partem, sed inducunt potius cõ-
 ditionem & faciunt appellationem censerì con-
 ditionalem, ita quòd si sententia in totum fauo-
 rabilis subscribatur, appellatio remanet condi-
 tione defecta ac si non fuisset appellatum, præ-
 fertim quia appellatio à sententia, quæ non gra-
 uat, nõ deuoluit & nihil operatur, Inno. in cap.
 breui extra de iureiurand. Bald. in l. fin. col. 4. C.
 quando prouocare non est necesse. Philip. Fran.
 in d. cap. si duobus col. i. i. notab. ibi ex quo not.
 vbi etiam habes idem col. 4. quòd quando sen-
 tentia continet plura separata capitula, & vter-
 que litigator appellat quisque ab altero capi-
 culo,

tulo, tunc possunt ad diuersos iudices appellare
 & quisque apud suum iudicem eius appellatio-
 nem prosequi, cui tamē in hoc contradic-
 in d. c. si duobus in fi. idq; ea ratione quod cum
 & si inuicem separata fuerint à principio in
 in iudicio deducta, tamen ista cumulatio vi-
 tur facere de omnibus vnicum censi nego-
 cium, quæ Abbatis sententia per rationem suam
 amplexa fuit hactenus in Rom. Cur. & Signa-
 ra iustitiæ, quæ ista ratione raro vel nunquam
 diuideret appellationes, quando essent plures,
 omnes tamen à contentis in vnica sententia & v-
 nico iudicio atque processu tractatis.

Et quamuis lex dixerit iudicem à quo non o-
 portere existimare sibi iniuriā fieri, quia victus
 ad prouocationis auxilium conuolauerit, l. & in
 maioribus. C. eod. cum tamen vsu permittente
 non solum dicimus nos appellare ab eius senten-
 tia, sed etiam dicimus tāquam iniusta & iniqua,
 ne videamur per hæc verba velle iudici à quo
 conuitiari. quod * appellatoribus prohibitum
 est. l. iudici. ff. de iniurijs. l. illud. ff. de appella-
 addere solemus vestris honore & reuerētia sem-
 per saluis, tamen illa verba iniusta & iniqua
 non inferant conuitium, sed tantum ea, per quæ
 iudici dolus impingeretur, Paul. de Caltr. in d. l.
 illud ff. eodē. Vbi etiam voluit appellationem,
 qui iudici conuitiaretur, non solum notari infa-
 mia. d. l. iudici. ff. de iniurijs, verum etiam extra-
 ordinaria poena plectendum esse, & quod plus
 est ab eodem met iudice & sine processu, quā
 notoria sit iniuria, quæ in appellationis libello,
 & penes notarium, quæ publica est persona, iu-
 dici inferretur, estq; hic laudabilis quidem mo-
 do;

noſter erga iudices à quib. expedit, & cauſſarum
patronis & eorum clientulis beneuolentiam o-
mnibus artibus captare, etiam vbi magis viden-
tur cauſſæ ſuæ contrariari & obeſſe. Non de-
ſunt tamen, qui ſecus ab hoc laudabili more fa-
ciant, & quotidie iudices irritent, etiam vbi iu-
re non poſſunt de eis conqueri, & quandoque e-
tiam vbi ſunt conſcij, quòd minus iuſtè id faci-
ant, quod vt nò imiteris ſemper admoneo, quan-
doquidem ſi iudicibus gratus eris, conducet tibi
in multis eorum gratia, in his præſertim in qui-
bus gratificationi locus eſt, quæ plerunq; ad vi-
ctoriam plurimùm conferunt.

Conſueuimus & etiam * in ipſa appellationis
ſpecie dicere, Apoſtolosque ſemel, bis, tertio in-
ſtanter, inſtantius, & inſantiſſimè ſibi dari atq;
concedi perit omni meliori modo, &c. Apoſto-
li enim dicuntur ab Apoſtollin. quod eſt mitte-
re ſeu nunciare, quaſi ſint nuncij ſeu literæ nun-
ciatoriarum quibus iudex à quo ſolet iudici ad quē
vel alteri ſuperiori renunciare, Sempronium in
tali cauſſa à ſua ſententia tali die appellaffe, ac
etiam ſignificare an dictum appellatē à iuriſ-
dictione ſua dimittat, necne. Et quia varius ſo-
let eſſe huius rei euentus, ab iſto euentu Apoſto-
li diuerſimodè vocātur. & b quatuor exorta ſunt
apoſtolorum genera. Nam ſi iudex deferat ap-
pellationi aut quia ius deferat, & vocantur di-
miſſorij. l. vnica. C. de libell. dimiſſ. l. dimiſſo-
ria. ff. de verb. ſigniſi. aut ob ſuperioris reueren-
tiam & vocantur reuerētiales. l. eos. §. ſuper his,
C. de appell. Quibus c ſolent ſemper iudices Ro.
Cu. vbi à diffinitiuā appellaretur, appellationi
deferre, vt videantur etiam ob reuerentiam Pō.
ad quem

2

32

a

b

c

ad quem semper in Ro. Cur. appellatur, deferre. Rot. decis. 723. in antiquis. Nota quod quando appellatum de appell. & commiss. Quod si iudex friuolam arbitretur appellationem, & item, cui non sit nec deferendum veniat, & proposita ei non deferat, & dicuntur refutatorii apostoli. & hoc quia similibus appellationibus non est deferendum, prout nec ius defert. c. cum appellationibus de appel. lib. 6. quorum meminit Rota decis. 723. in antiq. Alij etiam dicuntur testimoniales apostoli, ut quando in absentia iudicis appellatur, coram notatio aliaue egregia persona, quæ cum non sit aliàs informata de quibus apostolis sit appellati respondendum, dat sibi literas, quibus duntaxat de appellatione attestatur, & vocantur testimoniales apostoli de quibus meminit Cassa. decis. 8. nume. 7. verfic. item quod locus domicilij de appel. Alij denique conventionales dicuntur, ut quando pars ipsa appellata defert, quos ideo conventionales vocamus, quia partes in deferendo appellationi conveniunt, & in appellatione ad Papam operantur devolutionis ac alios appellationis effectus, siue iudex deferat, siue non. per c. i. in princ. de foro comp. lib. 6. Rota decis. 539. in anti. à gravamine de appell. & pars appellata diceretur deferre, etiam si non expressè sed tacitè, ut potè si post appellationem aduersarij etiam à iudice non commissam constitueret procuratorem simpliciter ad illam causam, nec aliàs diceret, quatenus devoluta, & isto casu frustratoria esset protestatio procuratoris aduersarij in acceptione, quod non acceptaret nisi ad causas devolutas, ex quo ista per solam constitutionem fuit devoluta, ut supra.

suprà, Rota decis. 242. in antiq. notà quòd in cau-
 sa prophana de appellat. & quia iudices, à qui-
 bus appellatur, quandoque non sunt satis certi,
 an appellationi sit deferendum, necne, vt inte-
 rim pro apostolis deliberare possint, lex * iudi-
 cib. terminum triginta dierum indulget, ad
 deliberandum, an appellationi sit deferendum,
 & appellans à iurisdictione sua sit dimittendus
 necne. l. iudicibus. C. de appellat. & similem et-
 iam terminum appellanti præfigit, infra quem
 debeat congruis loco & tempore instanter &
 sæpius apostolos petijisse. c. ab eo cum materia
 de appellat. in 6. clem. quamvis eod. titul. d. so-
 lent iudices monere appellantes, vt intra termi-
 num iuris pro apostolis reuertantur (quam re-
 sponzionem propterea terminū iuris vocamus),
 quia lex ipsa est, quæ hunc terminum concedit
 non solum parti, sed etiam iudici, quorum iudi-
 cum vsus in hoc hodie maximè inualuit in Ro.
 Cur. non quia semper iudices subsistant in cau-
 sa, in qua pronunciarunt, an sit appellationi de-
 ferendum, sed quia inoleuit iste vsus pronun-
 ciandi, prout in cedula, plerunque iudices et-
 iam substunt, in cuius fauorem sit subscribenda
 sententia, & ad effectum, vt possint pro subscri-
 ptione deliberare, volunt commodo istius di-
 lationis gaudere, & litigatores ista expectatio-
 ne torquentur, quibus tamen in pluribus repen-
 sum est, & primo ex quasi præscripta in hoc iu-
 dicium benignitate, qui & si possent simpliciter
 appellanti terminum iuris dare, quo casu coge-
 retur appellans expectare vltimum momen-
 tum, nec antea comparèdo satisfaceret termino
 sibi assignato, & desertionis periculū subiret, ex
 quo

quo

84

quo * Iudex ante ultimum momentum termini non cogitur de apostolis respondere. glo. verbo intra dictum in clem. quamuis. eod. titul. Philip. Fran. ibidem Cassa. decis. 8. num. 5. de appella-

85

rò tamen vel nunquam dant simpliciter remum iuris, sed dicunt, & interim quandoque per quæ verba dispensatur appellas ab expectatione ultimi momenti, & quandoque reuertatur infra terminum reuertitur in tempore. Fe. lin. in c. personas. col. 2. in principi. ver. si. Et si dicitur compareas &c. Cassa. decis. 8. de appella. num. 4. versicu. Propterea quando iudex. Item appellanti etiam in alio repensum est, quod viroque casu reuertente appellante debito tempore secundum suos casus, si iudex non respondeat appellanti de apostolis, vel taceat, vel ulterius terminum proroget, non tenebitur appellans amplius redire, Rota decis. 406. in no. si auditor de appella. Aegid. conclus. 343. appellans non reuertur eo. titul. Addo * quod etiam ille iuris rigor

86

secundum quod appellans tenebatur apostolos instanter sæpè & sæpius petere mitigatur, ut reiterata istæ petitiones & instantiæ possint etiam vnico cõtextu simul fieri, & huic iuris rigori per reiteratas petitiones & instantias huiusmodi simul & vnico contextu factas satisfactum esse videatur. d. clem. quamuis. Ideo mos inoleuit ut in cedula appellationis quoad apostolorum petitionem, præscripta clausula vtamur videlicet, Apostolosque semel, bis, tertio, instanter instantius, & instantissimè sibi dari & concedi petit, & si * nobis appellantibus terminus iuris præfigatur ad redeundum pro apostolis iuxta d. clemen. quamuis. §. verum si iudex, solemus redire

86

redire & petere nobis de apostolis responderi,
 & si iudex non respondeat, nō reuertemur am-
 plius; licet non desint, qui prae eorum inscitia
 tæpè & sapius reuertuntur, & termini iuris hu-
 iusmodi prorogationes plures accipiant, de de-
 fensione appellationis aliàs verentes, quorum
 plerisque noui, & reprehendi, immò non so-
 lùm appellans non tenetur amplius redire, sed
 ipse iudex à quo qui in termino iuris dato de a-
 postolis non responderet, iurisdictionem amit-
 tit, ita quòd non remaneat amplius iudex & ap-
 pellans censetur à iurisdictione sua dimissus, ita
 quòd absq; alio potest coram iudice ad quem
 appellatione suam proseguì d. cle. quamuis. §.
 quòd si iudex. Rota decis. 406. in no. si auditor
 de appella. & non defuerunt qui voluere iudi-
 cem in termino non respondentem de apostolis
 iurisdictionem amittere, etiam si appellans non
 fuisset reuersus, licet eorum opinio non fuerit
 in palatio recepta, Rota. d. decis. 406. in secun-
 do dubio versicul. ex qua conclusione, infra
 quem terminum iuris appellanti datum ad re-
 deundum pro apostolis adeò detinetur suspen-
 sus appellans, vt non solùm non possit appella-
 tionem suam proseguì, sed nec etiam iudicem
 impetrare, & commissionem s. causæ suæ obti-
 nere & si impetretur, non valet commissio. Ro-
 ta decis. 157. not. fuit dubitarum de appellat. &
 reddit rationem quia apostoli sunt pars appel-
 lationis, cap. cordi. & in cap. ab eo de appel-
 la. libr. 6. & antequam appellans illos obtineat
 vel habeantur pro obtentis vt supra, status ap-
 pellationis suæ pendet, ex quo si non reuertatur
 pro apostolis, circunducitur appellatio & cense-
 tur

tur non appellans. d. cap. ab eod. tit. in 6. & d. elem. quamvis, merito super eo quod non habet adhuc statum in natura, non potuit aliquid fieri neque iudex impetrari. c. ad dissolvendum cum not. ibi de spon. quamobrem solent procuratores cauti quando volunt præcurrere in impetrando iudicem, nec alias finem terminetpectare in commissione appellationis petent derogationem, & remotionem obstaculi potentiz istius termini, per hæc verba, præteritoque termino iuris ad redeundum pro apostolis forsan dato, ita quod pro illis amplius redire non cogatur, attento quod à diffinitiva, quando non fuissent in commissione appositæ solent referendarij illa addere, idque ea ratione, quod signatura non consuevit dare commissiones appellationum pendente termino ad redeundum pro apostolis, nisi in appellatione à diffinitiva, quasi in appellatione à diffinitiva non sit curandum de Apostolis iudicis, ex quo lex ipsa defert appellationi. ii. q. 6. c. biduum.

ANNOTATIONES.

- a Et licet.) Huc spectant, quæ statim dicturi sumus.
 b Amplius.) Quod * à sententia possessori appellari non
 34 liceat. in omni possessorio, siue adipiscenda, siue retinenda, aut recuperanda possessionis locum habere, Bart. dicit in l. 2. ff. de appell. recip. & not. in l. quisquis c. quor. appell. recip. Quod quidem sanè intelligendū erit, quod ad ipsius sententie executionem retardandam, secus verò ad denegandum appellationem & negotium coram iudice ad quem per Barto. in d. l. 2. & Abb. in cap. cum ad sedem. de restitu. spol. & in consil. 55. libr. 2. atque Dee. consil. 23. & si non defuerint, qui voluerunt, nulla admissa distinctione, quod à possessorio

Com. opi.

possessorio non appelletur, sicuti ex Dec. in d. consil. est legere autamen crebriore calculo à Doctoribus in hanc itum est sententiam, ut solum quoad effectum retardanda executionis intelligatur, veluti testes sunt Maran. in praxi in 6. par. versicul. Appellatio, nume. 194. Dec. d. consil. & Ioan. Coras in l. naturaliter § nihil commune nume. 8. ff. de acq. poss. Qua de re vide Aug. Bero. in q. 52. nume. 8. Cottam in memor. in verb. appellari. Tiraquell in tract. de morte. in 6. par. declar. 6. nume. 5 & Vant. in tract. de null. titu. quis poss. dice. de null. num. 34. qui omnes de communi opi. testantur. Qua de re eleganter Afflict. legas decis. 279. per totam, ubi ita decisum fuisse, testatur, & decis. 77. nume. 8. ubi quod in fructibus & interesse in quibus pars in possessoria causa, condemnata fuit pendente appellatione non sit exequutio. Ceterum prædictam distinctionem in foro Caesaris procedere, sed non Pontificis testatum reliquit Abb. in d. cap. ad sedem. & Afflict. quoque, decis. 279. nume. 2. & est communis opinio, ut eo loci Affli. ait, & per Maran. etiam traditur præcitato loco, num. 295 atque Cn. t. consil. 168 qui omnes de communi opinione conveniunt. Verum hodie, ut Auctor parum infra testatur, in causa possessoria & profana per constitutionem Aegilianam arctata est illa sacrorum canonum in appellando facultas, & in pluribus (ne immortales causæ redderentur) iuris civilis vestigia summi Pontificis sequi sunt: adeo quod hodie in multis quod ad istas in causa possessorij appellationes ius Pontificium cum Cesareo concordat, sicque prior illa ipsius iuris pontificij facultas in appellando à quolibet gravamine quamvis minimo, per novas leges angustata est. ut Vestrius latius explicat. Sed hoc admonitum te esse velim quod & si iure civili regulariter à sententia in possessorio iudicio lata non appelletur, sed solum de nullitate dicatur per text. in l. 1. ubi Bald. & ceteri. C. si de moment. poss. & supra diximus, autamen & à sententia super remedio capit. reintegranda 3. question. 1. cum sit remedium iuris canonici, quo iure in possessorio appellare permittitur, poterit etiam inter laicos in foro seculari, à sententia lata super actione. d. capit. 39

Com. opi.

39

40

Ll

reintegro

reintegranda appellari ita Bal adnotavit conf. 321. ad re-
 dentiam lib. 3 sequitur Pract. Papie. in forma libel in cau-
 sa spol. poss. in verb per vestram diff. nume. 4. & cum di-
 in add atque Ripa in l. rem qua nobis nume. 30. verum in
 alio etiam ff. de acq. poss. & ii erant in l. inter dicta. alio-
 in fin. ff. quor. bon. Non ab re igitur, Lanfran. in vno de cau-
 sa poss. & propr. col. 3. in 3. conclu. nos admonet, ut in
 sefforio recuperanda, in calce libelli conditio, diff. con-
 reintegranda, deducatur, qua generalis & plenissima est,
 interque omnia possessoria remedia utilior, veluti enim
 tradunt Abb & Doctor. in caput cum ad sedem. de resti-
 pol. Doctor. praesertim Soc. in d. l. rem qua nobis. Quod qui-
 dem capitis reintegranda, remedium, non solum pro rebus
 ecclesiae, & clericorum, sed laicorum etiam dantur, ut est
 communis conclusio secundum Lanfran. vbi supra Alexan-
 in d. l. rem qua nobis. col. 5. & Ripam ibid. num. 26. necnon
 Maran. in praxi in 4. par. in 7. d. num. 50. Competitque
 remedium etiam, contra titulo possidentem & licet id ob-
 pugna inter interpretes non sit, tamen, ut competat, crebrius
 est sententia, ut testatur Ale. conf. 97. lib. 2. & conf. col.
 fi. lib. 5. & in d. l. re qua nobis. vbi Ripa nu. 27. Maran. citat.
 to. loco & Cassa. dec. 7. de rest. spol. Sed & illud sine preiud-
 opere erit, an dicti c. reintegranda, remedium perpetuo com-
 tat, sicq; ultra 30. vel 40. annos: quod & multis visum
 quinimmo affirmantibus. hanc communem esse opinionem, ut re-
 lator est Cassa. deci. 6. tit. de rest. spol. qui in causa quadam
 sulana secundum quinq; auditorum vota ita decisum fuisse re-
 statatur, ipso vero tribusq; alijs e regione existentibus sed ma-
 iores calculi obtinere, ita sepius certe evenit, ut pau-
 rum pro Deo immortalē, quamvis gravissimorum reffes; sen-
 tientiū profligata sententia decernatur. Quod quidem nequa-
 quā contingeret, si calculi sententiae ponderarentur potius,
 quā numerarentur. Fautores, n. predictae opinionis quod c.
 reintegranda, sine temporis praefinitione intelligenda sunt
 verbis illius tex. decepti sunt, dum dicitur, quacunque con-
 ditione temporis non obstante, qua quidem verba, non de
 possessionis restitutione aut reintegratione intelligenda sunt.

41

Com. opi.

Com. opi.

sed quod res deperditæ quacunque conditione temporis, puta per negligentiam, vel captiuitatem aliove modo &c. debeant reintegrari, sicq; illa verba, quacunque conditione temporis &c. determinant verba perdidisse noscuntur, quæ in calce illius textus ponuntur, & hic est verus germanusq; illius canonis sensus, prout egregiè docet Pau. Cast. cons. 105. in quest. quæ speratur l. 1. Idcirco necesse est falsam esse opinionem existimantium perpetuò possessorium. d. c. reintegranda. competere, cumq; illud vsque ad annos 30. vel 40. tantum competat, sicq; falsam esse illorum auditorum apud Cassadorum asseritionem, quod ea sit communis opinio. Nam vi doctæ atque eleganter demonstrat Ant. Massa. Gallestius Iuriconsultorum nostræ ætatis primarius, cuius ego calculum pluris facio, quam sexcentorum aliorum, cum nullius sit optimæ disciplinæ expertus, in li. de exerc. iurisp. tertio, nu. 65. vera opinio & cõmunis est in contrarium s. 30. aut 40. **Com. opi.** annorum spacio remediũ d. canonis præfiniri nec aliter perpetuũ esse. Quinimmo vt ipse animaduertit, nemo (excepto Ioanne Imolensi) ante præcitatæ decisionis tẽpus, scripserit perpetuum esse dicti canonis remediũ siue possessorium, cum omnes expressim contrarium voluerint, vt affatim Ant. ipse Massa cumulat, inter quos est Paul. Cast. citato loco. Rota. decis. 259. in not. Alex. cons. 6. lib. 3. Soc. cons. 39. lib. 3. Dec. cons. 302. num. 24. Ruin. cons. 44. num. 26. lib. 4. & Paris. cons. 1. nume. 144. lib. 1. vnde ex his alijsque per Galles. coacervatis hanc esse communem opinionem, lippis & tonsoribus patet. Et vt ad vmbilicum tandem huius annotationis perueniam, hoc vnum in materia animaduertere consentaneum visum fuit, scilicet in possessorijs iudicijs tam retinenda, quam adipiscenda, & recuperanda, litis cõtestationem requiri, quicquid nonnulli contrà dixere, veluti proditum est ab Accursio ac Bartholo in l. 1. c. si de moment. possess. & **Com. opi.** Io. And. Baldo, Abbate, atque alijs in cap. consultationibus, de off. deleg. est quæ communis opinio testibus Saliceto in l. vlti. c. si per vim vel alio modo, & Alexander in l. naturaliter. §. nihil commune, col. pen. ff. de acqui. poss. vbi etiana Ias nu. 165. Et si hæc communis conclusio temperetur, locum

sibi non vendicare in possessorio edicti carboniani vbi
 contestatio nequaquam requiritur secundum Ioan. Carac.
 d. § nihil commune nu. 27. qui refert hanc sententiam
 munibus suffragijs receptam esse, licet sibi displiceat. Item
 nec locum habere, quotiescunque periculum est in mora.
 per Ias. qui de communi opinione testatur in d. § nihil com-
 mune, num. 172. vbi quoque post ceteros videas Claud.
 me. eo loci col. pen. necnon & Ripam col. 34. & sequen-
 tem regulam, quam deinde duobus modis ampliat, &
 nouem limitat. Grauius.

Com. opi.

Com. opi.

c

Ac antiqua.) Adde l. Sempronius Proculo. de leg. 2.
 si librarum. vbi Dec. & Cagn. ff. de reg. iur. Bar. in l. nihil ff.
 de coniun. cum emanc. lib. & iterum in l. de quibus in 1.
 principibus scribe ff. de legibus & Cassad. dec. 9. num. 20.
 cum seq. super reg. cancel. Grauius.

d

24

Adde alios.) Ad reg. quod * in causa possessorio
 appellatur, vt in l. 1. C. si de moment. poss. & in c. vii. § de
 possessione. 2. q. 6. vnde cum exceptiones, siue fall. videat,
 quas Marant. loco præcitato enarrat. de quibus nullas
 apud Authorem hic leges. Ceterum si alias fall. prædicere
 cupis, in quibus appellatio in possessorio non admittatur, aut.
 Nic. legere non te pigeat in Concord. Glo. concord. 6. num. 26.
 vbi vno & viginti modis regulam limitat, quos non nullo
 à Soc. traditos etiam videbis in tract. fall. in reg. 18. à Bern.
 Lac. in reg. 36 & Petro Due. reg. 44. qui & alios quinque
 addidit, quos breuitatis gratia silentio prætermittendus ef-
 se visum fuit: tamen si tibi satisfactum velis, prædictos con-
 sulere Doctores poteris. Quæ quidem regula in omni posses-
 sorio, tam adipiscende, quam retinende, siue recuperanda
 locum sibi vendicat, vt per Bar. in l. quisquis. C. quot appel-
 non recip. & est communis conclusio secundum Beron.
 quest. 53 num. 8. & Pet. Due. vbi supra, & patet ex adduc-
 tis per Tiraquel. in tract. de morte. in 6. par. declar. 6. num.
 5. & Cott. in memor. in verb. appellari. 1. Et quoniam abor-
 de in hoc capite per Authorem tractatur multis de excep-
 tionibus (quas fallentias nostri vocant) ad reg. quod appel-
 di facultas à quibuscunque iudicibus ordinarijs, siue delega-
 tis permissa est, nisi expressim prohibita reperiamur, & omnes

Com. opi.

cap. Romana 2. q. 7. l. 1. ff. de appell. illas apud eum legere poteris, & Firaquell. alleg. loco nu. 9. Paris. consil. 28. nu. 11. lib. 4. & cumulatissimè etiam apud Affli. in prælud. const. reg. Neap. quest. 35. per totam, & Maran. in praxi. in 2. actu num. 255. & Anto. Nicell. eo, quem citauimus, loco, num. 5. vsq; ad si. vbi ad reg. vna supra centum limit. tradit, quas etiam prosequitur Bernar. Luc. reg. 35. quarum etiam obiter meminit. Duz. reg. 45. Nic. Anto. Grauatius.

Ante sententiam.) Ad hoc accedat Ange. consil. 49. & 188. vbi causæ rationem assignat, quam etiam ab auctore hic habes, & faciunt, quas Ioan. Mar. Riminal. scribit in l. 1. nume. 2. C. de bon. poss. secund. tabu. Nicolaus Antonius Grauatius.

Sed inter.) A pronuntiato * de exequendo appellare prohibitum est, iuribus hic allegat. & traditur per Corn. con. 71. colum. 4. lib. 1. & Alciat. in l. prima. §. si quis ita, ff. de verb. obligat. qui hanc opinionem communem esse testantur & Felin. etiam in cap. quod ad consultationem colum. 8. de re iudi. quam tamen communem limitat tribus modis. Et dixit Ang. Aret. in l. ab exequutore ff. de appella. in iudicijs pluries eam obseruatam vidisse & fixon. definit, qui contrarium velint s. quod ab hac pronuntiatione de exequendo appellari possit, vt latè Alexand. ostendit, consil. 113. col. fin. lib. 5. qui asserit etiam hanc opinionem esse communem, attamen prior opinio inter interpretes receptior est, vt idem Alexand. ait, consil. 95. v. isis processibus col. 2. & quod sit communior, testatur, quoque Dec. in cap. nouit name. 2. de appella. Sed † ab exequutione facti, non appellatur, vt puta, quando index merus est exequutor. d. l. ab exequutore vbi Bartol. & in l. ab exequutione. C. quoy. appellat. non recip. quod tamen sanè intelligendum erit, nisi modum excedat, vt per Bartol. ibi atque Specul. titul. de appella. §. in quibus ver. quinto, qui & alias tradit fall. in quibus ab exequutore appellare licet. vide etiam Soci. in tract. fall. in regu. 26. Alexand. cons. 11. nume. 10. lib. 5. Hieron. Stat. cons. 16. lib. 2. Rui. cons. 80. lib. 5. & Aug. Bero. questio. 131. verum tunc causa excessus in appellatione ex-

e

f

43

Com. opi.

44

primi

primi debet, veluti ipsi declarant, & hic auctor, nam aliter per eam executio non retardaretur. Nicol. Anton. *Grat.*

8
45

A qua non appellatur.) In appellatione interloquutoria causae grauatim in specie exprimi debent, appellanti sufficit in genere illas dicere, quinimodo nec relationem ad acta, veluti per Francum habetur in cap. *suluit. 2. de appell. Soc. conf. 45 lib. 1. Ias. in l. hac consuetudina §. per nuncupationem. num. 2. c. de testam. & Card. elem. appellanti in 3. & 4. q. eo. tit. vbi ait, nec etiam sufficere, si diceretur, adpello ex tali causa, alijsque suo loco & tempore proponendis, quod & Francus vbi supra eoque prodidit. Quod sanè intelliges, nisi aliquas causas appellatum expresserit, & deinde ad acta quod ad ceteras causas referat, illaeque in actis apparerent, nam hac facti specie efficax erit appellatio, per ea, quae in simili de sententia dicitur, quae valet, licet ad quantitatem in instrumento contentam index se retulerit, si tamen tale instrumentum in iudicio productum fuerit, veluti prodiderunt Anton. But. Imo & Abb. in pen. colu. de excep. Ang. Aret. in §. curare, col. 3. in fin. de actio. Et haec opinio, licet à nonnullis in contrariam sententiam itum fuerit, tamen vera est, & communis, ut testatur Ias. in l. Ait praetor. §. si iudex nu. 19. ff. de re iudi. & l. aut. in tracta. de null. sent. ex defect. process. nu. 105. Et sciendum insuper est, quod grauatim causae quamvis notoriae essent, hucusque tamen exprimi deberent, ut Card. in dicta Clem. & Fran. in c. vt debitus, questio. 9. de appella. Gemin. in cap. 1. eodem titu in 6. & Rot. decis. 7. in ra. Quamobrem in hac appellationis specie maxime animaduertendum erit, nam si causae non exprimerentur, interloquutoria elapso decennio in iudicatum transiret, prout egregie Socin. scriptum reliquit in d. conf. 45. & ante eum Ange. conf. 117. Ceterum hoc vnum silentio non praeteream, quod & si ipsi in libello appellatorio causae grauatim expressae haudquaquam fuissent, illas tamen appellator (dummodo intra decem dies) coram iudice à quo exprimere poterit, ita Franc. dict. c. vt debitus quest. 15. Sed praemissa intelligas in interloquutoria vim diffinitivae non habente, nam aliter si talem*

Com. opi.

vin haberet, exprimere causas minimè necessum erit, ut tradiderunt Abb in cap. peruenit colum. 2. de appella. Fran. dist. cap. ut debitus questio. 14. Rom. cons. 41. quibus in locis nonnullas etiam alias videbis limitationes, quas breuitatis gratia de industria omittimus. Ceterùm* ut sci. 46
 que sint interloquutorie habentes vim diffinitiuæ, & quo modo cognoscantur, aut regulentur, & earum non pauca exempla, Felin. legas in rub. de re iudic. ubi copiosè scribit. & Aretin. cons. 20. Et traduntur alia inter exempla, que sequuntur, scilicet quòd sententia competenti iudicis est interloquutoria, vim diffinitiuæ habens. Et hinc est, quòd ab ea pronunciari potest, ut communis est scribentium conclusio, teste Curcio in l. ex quacunque nume 24. ff. si quis in ius voc. non ier. Item sententia absolutionis ab instantia, vel obseruatione iudicij, desertionis, reuocationis attentatorum, de procedendo, vel non procedendo in causa. Item cum dicitur exceptionem peremptoriam obstarè, vel aliquid probatum, vel non probatum esse, & si que sunt similia, de quibus videbis etiam Ioach. Mynsing. in sing. obseru. in cent. 3. obseru. 88. Verùm Aretin. d. cons. in sententia desertionis, & absolutionis ab instantia iudici contrarium tenet, quòd sint scilicet merè interloquutorie. Sed Aretin. opinio procedit, quando pronunciatur super desertione appellationis interpositæ à sententia interloquutoria, quia talis pronuntiatio cum non imponat finem negotio principali, merè interloquutoria censenda est, idcirco in scriptis, & cum causarum expressione appellandum. Secus verò si pronuncietur super desertione appellationis à diffinitiuâ, quia cum ex tali desertione finis causæ principali imponatur, meritiò pronuntiatio super desertione, sententia diffinitiuâ censeri debet, quo casu viua voce, & prout in diffinitiuis appellare licet, veluti docemur à Guid. Pap. decis. 11. & 12. nu. 4. & cons. 77. & Ioachi. Mynsing. in sing. obseru. cent. 3. obseru. 36. quamuis Rot. decis. 427. fuit dubitatum in utroque cum expressione causæ grauaminis in scriptis esse appellandum existimauerit. Sed hoc in Camera Imperiali, teste ipso Ioach. nequaquam obseruari fuit, scilicet
 Ll 4 quando

Com. opi.

quando à diffinitiva ut supra appellatur. & ita Aretini sententiam cum hac distinctione rectè procedere, alias minime ex superioribus facile est perspicere. & ex Afflict. in const. reg. Neap. ut vniuersis. 12. no. nu. 29. Aufred. in illis ad decis. Thol. 48. Rebus in comment. const. Gall. in vna. de appell. art. 5. num. 43. lib. 3. & Rota. decis. 11. alias de illis

Com. opi.

sententia de appell. in no. Qua de re videndus est in op. Ca. uaru. lib. Resol. 1. cap. 1. nu. 8. vbi communem scribemus opinionem esse autumat, quod interlocutoria sententia ab observatione iudicij, licet sit interlocutoria, vim tamen diffinitivæ habet. quam quidem communem eo. quæm diximus, modo intelligendam censeo. Sed postquam in hac materia incidimus, illud postremo adnotare libuit: quod sententia interlocutoria necessario in scriptis proferenda non

Com. opi.

est. Glos. prima in c. vlt. de re iudic. in 6. & in c. quoniam contra, in verbo interlocutiones de probat. Bart. in l. 2. in fin. C. de sentent. experi. & in l. 3. ff. de appell. recip. & est communis opinio, ut Ias. affirmat in l. Nec quicquam num. 57. ff. de offi. procons. & leg. Hac tamen pronuntia. non semper perpetuum non esse, nam excipiuntur nonnulli casus, quibus sententia interlocutoria in scriptis proferri debet, quas prosequere, ut per Ias. ibi etiam post Glosiam in d. c. quoniam contra, animadvertit, quod licet sententia interlocutoria non sit in scriptis proferenda, tamen deinde in actis ad scripturam redigi debet. Nicol. Anton. Grauat.

b

47

Addo quod. In notorijs * appellationem non admittis, intelligas, nisi in ea rationabilis causa iustificatur, ut per Fran. in cap. cum spe speciali. §. porro col. 3. & in c. consilium 1. de appell. & Rom. consil. 324. ea nempe ratione, quia in notorijs legitima defensio pretendi potest. Innoc. in c. de off. deleg. Sed quoniam nostri instituti non est, in hac materia, quæ libellum exigeret, accessiones facere: idcirco tibi cura est, videas Gram. decis. 36. quasi per totam, & decis. 72. nu. 5. cons. 4. nu. 13. & vo. 1. nu. 2. & 3. Capell. Thol. decis. 176. ibique Aufred. Guid. Pap. decis. 74. & omnium cumulatissimè Carer. in eius praxi in princ. vbi infinitas proprias auctoritates citat, multaque hac de re differit. Grauat. in Et

Et quæ sint.) Vide Bal. in praxi in quest. circa inquis.

q. 5. Ant. Butr. in tract. de notorio. & Carer. vbi supra.

Et licet.) Et si * nonnulli discrimen faciant inter ius
Cesareum & Pontificium, scilicet quod ex iuris civilis di-
scrimine requiratur, vt sit confessus & conuictus, ne audia-
tur appellans: de iure verò canonum secus, sed quod sufficiat
vt tantum sit confessus, tamen vtroque iure nulla est diffe-
rentia, vtrumque certè copulatiuè requiritur, vt appellatio
non admittatur. Verum illud est, quod quando confessus tan-
tummodo est, licet iudex à quo appellationi deferre non te-
neatur, sed sententiam ante inhibitionem sibi factam exequi
valeat, tamen hoc themate appellari potest, ad effectum, vt
iudex ad quem appellationem recipiat, atque inhibeat, &
hoc distinctionis fœdere vtrumque ius conciliatur, vt per
Abb. in d. c. cum speciali. §. porrò. vbi esset Franc. & tradi-
ditur per Maran. in praxi, in verbo Appellatio, in 6. par. nu.
10. Ioan. And. & alios in c. Romana. §. si autem. de appella-
tione in 6. & Capell. Thol. d. decis. 176. Tu ad propositam mate-
riam vide Doct. in l. obseruare curabis. C. quor. appell. non
recip. & Carer. præsertim, qui cumulatissimos commenta-
rios egit. Necnon & Petr. Due. in reg. 156. ponentem regu-
lam, quod conuictus & spontè confessus non auditur appel-
lans, quam tamen octo modis limitat, & eorum vno, quod
non procedit, nisi in criminibus in d. l. obseruare enumeratis.
Verum in hoc communis sententia in contrarium extat, & si
non desint oppugnatores, vt idem Due. testatur post Imol. in
l. creditor. §. in suis. nu. 8. ff. de appell. & Ant. Butr. in d. §. por-
rò, & in tract. de notorio: art. 4. nu. 46. Grauat.

Quam theoricam.) Vide Ant. Gall. in eo, quem edi-
dit elegantè tract. ad Formulam Cameralis obligationis, vbi
breuiter, eruditè tamen, multa ad propositam materiam
differt.

Debent enim. Ratio est, quod * aduersarij appella-
tio adherere possumus, quia appellatio cōmunis est, ita Fran.

l. 5

docet

i

k

48

Com. opi.

l

m

49

docet in cap. directe, col. pen. in 5. concl. de appell. cui debet
appellationi infra decem dies adherendum esse Alex. con-
sist. consi. 101. & 125. lib. 2. consentiuntque Guil. l. l. arch.
Domi. & Franc. post Glo. in cap. vt circa §. alioquin ver-
bo adherentes, de elect. in 6. Rota decis. 225. adherens
no. Bald. in authen. hodie. col. 2. vers. quero nunquid, de
appell. Guido Pap. decis. 13. & 78. & 436. Aret. in l. Pen-
ninus. col. 3. ver. & primo. ff. de acq. hered. & Fel. in ap. su-
per. in fin. de re iud. ex quibus hanc esse receptissimam opi-
nionem nemo est, qui non videat. Vsq. adeo, & v. p. p. p.

Com. opi.

50

quam appellationi appellatus adhaerit, non possit appellari
eo invito sue renunciare appellationi. per Cyn. Bald. & Sal.
in l. omnem honorem. C. quando pro. non est nec s. Parp.
in l. postquam liti. num. 112. C. de pact. & Tirag. l. de v. v.
Com. opi. que tract. ad fi. tit. §. 36. nu. 25. & haec est communis opi-
nio, teste Gomes. de trienn. poss. quest. 54. ver. Hinc vo-
luit Immo. propè finem: Sed hac de re vide Praepos. l. inter
posita. §. ille denique nu. 7. vsque ad fi. de appell. tridentem
decem limit. ad reg. illius text. quod appell. in sua appella-
tione renuntiare potest. Nico. Ant. Grauius.

n

51

Nec posset.) Et vsque adeo verum est, vt nec parti
voluntate, nec iudicis consensu tempus decem dierum ad ap-
pellandum prorogari possit, Bal. in auth. ei qui, colum. §. ver.
quero nunquid. C. de temp. appell. & iterum in auth. tota.
C. de appell. vbi voluit, quod si sententia ex partium consen-
su in causa appellationis post decem dies interposita profe-
ratur, nullum haberet robur atque efficaciam, & Bald. in
sententia se subscripsere Parl. Cast. & Rom. in l. 2. ff. de re iud.
dic. Abb. consi. 77. lib. 2. Cons. in sing. suis in verb. appell. in
interponitur, & Felin. in cap. penul. col. 5. in fin. vers. secun-
da declaratio, de iudic. Et huiusce rei illa est ratio, quia
minus decem ad appellandum ab ipsa lege praestitum est
qui quidem terminus quotiescunque à lege datur, siue finis
Com. opi. diei ministerio, siue eo accedente, (vt communis Dofforum
sententia)

Com. opi.

sententia) à iudice prorogari, aut abbreviari nequaquam potest, etiam iusta suadente causa: nisi aliter à lege expressum reperiat, ita post ceteros Ias. refert in l. qui pro tribunali. numer. 22. ff. de re iud. vide eo loci, namque in hac materia non idem omnium est sensus, pluresque Alexand. refert opiniones, tamen receptor, quam diximus est conclusio. Nicol. Anton. Grauat.

Sed maius.) A die *scientiæ decem dies ad appellandum currere pro comperto habetur, aliàs enim si per annum & ultra quis stetisset, appellandi via sibi præclusa neutiquam esset. Glos. in cap. ab eo, de appella. in 6. Accurs. Barr. Bald. ceterique in auth. hodie. C. eo. Rota decis. 49. si fertur sententia. & rursum decis. 364. cum iura, & decis. 137. appellatus. in no. & decis. 500. nota si feratur in antiq. sequitur & hoc Franc. in c. bone. col. 6. versicu. 8. de appell. atque etiam Firmi. in tracta. de epis. lib. 1. par. 1. in 7. quæst. in par. 3. versic. extra dicit, eiusdem libri conferunt dicta per Alex. consi. 89. viso. nu. 11. & 12. & consi. 169. viso, col. ult. in fin. lib. 2. & Crau. consi. 66. nobilis Georgius. Grauatius.

Quis autem. Qui *verus, quique fictus contumax dicatur, Alex. declarantem videas, & post eum Ias. in l. propterandum. §. si autem reus. C. de iudic. Bart. & Imol. in l. ex consensu. §. ultim. ff. de appella. Maria Socin. in tracta. de Citat. art. 27. nume. 28. cum sequen. ubi assatim rem exphat, & Folle. in praxi in 4. par. in verb. & si confitebantur, numero 3. atque Afflict. decis. 29. numero 3. ubi omnes communiter concludunt, illum dici verum contumacem, quem personalis citatio apprehenderit, & comparere contempserit, fictum verò, quando domi citatio facta fuit, & si denunciationem domi factam quilibet scire præsumatur. ut Accurs. Bartol. & Bald. in l. si tutor. C. de pericu. tuto. Bald. tamen cum temperamento hoc intelligit in capit. quoniam frequent. S. porro ut lit. non contest. nisi à domesticis vel amicis citatio domi facta, denunciata fuisset. cui sententiæ quàm plures

O

52

P

53

Com. opt.

plures

plures Docto. se subscripsere, quos citat Tiraquell. de re-
que retractat. §. 9. in glos. 2. nu. 40. qua de re videat in co-
cum sit Romana, de appella. Taffre. decis. 3. & Alia in re-

54 stat. prae sumpt. regul. 3. prae sumpt. 16. nu. 2. Qui* contu-
max, non auditur appellans. l. 1. C. quor. appellat. con-
cip. l. ex consensu. §. ultim. ff. de appell. & virrobique sibi
Franc. in cap. se pè in 11. & 12. quæst. de appell. Ceterum
etiam contumacem ad appellandum admitti debere, nulli lo-

Com. opi. cus dubitandi relinquatur. ut per Gloss. communis suffra-
gijs à docto. approbatam in clemen. 1. de dol. & contum. ubi
præsertim Imol. & per eundem consi. 126. Bart. in l. ultim.
C. de integ. rest. Bal. in l. non eo die. C. quando pro, non est
necess. Docto. in l. properandum. §. & si quidem. C. de iudi-
Gloss. in c. non solum, de appellatio. in 6. Imol. in c. 1. de la-
non cont. & Ang. in §. 1. institut. de oblig. qua ex delict. nifi
55 Et ne dum* princip. lis quando verus est contumax, non au-
ditur appellans. sed nec etiam ipsius procurator, qui vere ta-
men contumax esset, ut tradit Curt. Junior in l. si pro-
rator, nu. 12. ff. si quis ius dic. non obtemp. hoc tamen sibi in-
telligendum erit, nam licet procurator verus contumax ad
appellandum non admittatur, non tamen domino præiudicium
Com. opi. inferre potest, quin ipse appellare non valeat. & hac opinio
communis est, ut ibidem Curt. ipse testatur. Nicolaus An-
Grauat.

9 Quæ tamen.) Quando* in dies quis grauatur, ille
36 semper appellare posse, nulli dubium esse debet, exempli gra-
tia, Si quispiam carceribus detinetur, quia semper grauatur,
semper ei appellare permissum erit. Par. in tractat. huius in
in verb. appellatio. Ias. in l. prætor ait. §. si aliquando. nu. 2.
ff. de no. ope. nunc. & Franc. in c. super col. 2. & cap. ex parte
1. appell. ubi tamen limitat, nisi expresse iudex illum iussit
carceribus mancipatum fuisse, pronunciaffer. tunc etenim in-
fra decem dies appellare oportet, & huius sententia confirmat
Maras. in practi in 7. par. versi. appellatio. nu. 205. qui dicit
quoque

quoque auctoritates allegat. Nicolaus Anton. Granat.

Eadem quoque.) Adde Felin. post ceteros, quos citat in c. ult. col. 5. de fer. & quod hic dicitur, amplius locum habere, etiam si dies feriata in honorem Dei esset. Barto. in l. 1. §. dies. ff. quando appell. fit.

Appellamus autem.) Vide Gram. decis. 36. num. 76. cum seq. ubi latè quòd * appellatio coram iudice (si tamen eius presentia haberi potest) interponi debet, aliàs nullius roboris est, fallit tamen si iudex abesset, illumve etiam presentem si appellator timeret. ut eò loci Gram. tradit, qui ad rem multa congerit, & Dec. in c. suggestum. nu. 4. de appell. casu ad. quoque decis. 8. de appell. ubi appellationis formulam tradit, quando iudicis presentia haberi non potest. ibique si * iudice non inuento, & coram honesta persona quis appellauit (cùm de iure hac facti specie permittatur) an eundem pro apostolis redire tenetur? Qua de re Aegid. etiam legas concl. 381. si post & Ias. in l. Gallus. §. quid si is, nu. 9. ff. de liber. & post. ubi animaduertit hoc casu adhibitis testibus appellationem coram honesta persona faciendam esse. Quod & tradidit Præpos. in c. si iustis. num. 8. de appell. ubi communem opinionem esse testatur, hanc appellationem fieri oportere coram honestis viris, saltem coram vno, & rebellionem, aut testibus. Verùm & si regulariter coram iudice appellandum sit, tamen non iudicio solùm, sed ubique iudici presentari posse, voluit Bald. in auth. quæ supplicatio. c. de prec. impe. off. quem sequitur Alex. in l. 1. §. libelli in addit. ad Bart. ff. de appell. etiam de nocte. Ias. in l. more. nu. 13. ff. de fer. Ceterùm Bald. dixit in d. auth. quæ supplicatio, quòd sili notario absque iudice appellatio presentari potest, cui consentit Card. in Clem. 2. §. similiter. q. 2. de appell. verum tamen hoc intelligendum erit, quando iudicis presentia haberi non potest, ut supra dictum fuit, & habetur per Guid. Pap. decis. 436. num. 64. vide etiam eundem Bal. in l. aper. rissimi. col. 1. c. de iudi. & in l. 2. c. de iudic. & in l. 2. c. de his

F

f

57

58

Com. opi.

his

his qui per met. iud. non ap. Socin. latè confi. 45. lib. 1. Corne. confi. 292. colum. 2. libr. 3. & Abb. in c. si iustus. col. 2. & ibi Franc. atque Dec. nu. 6. de appell. Nico. Anto. Grauat.

Semper in scriptis.) Appellatio * in scriptis vocatur cum appellatorius libellus in scriptis porrigitur, adeo ut non sufficiat dicere notario, scribe, à tali sententia me appellare. Quinimò, & fortius, si viua voce distaret, & notarius scriberet, nihilominus appellatio in scriptis non diceretur: elapsisque decem diebus sententia in rem iudicatam transiret, atque executioni demandaretur, ita belli Franc. adnotat in cap. ut debitis. colum. 7. vers. tertio queritur de appell. sequuntur Corne. confi. 95. lib. 4. Ias. in l. 1. colum. 3. C. de eden. & Maran. in praxi in 6. part. in vers. appellatio num. 127. ubi animaduertendum esse ait quoties in scriptis appellare necesse est, veluti in interloquutionis. Nico. Anto. Grauatius.

Quocasu.) Aduertendum admoceo, quando * viua voce appellatur, quod illico, atque iudice pro tribunali appellatio proponatur, aliàs nullius esset efficacia, adeo ut lapso decennio in iudicatum sententia transiret, ut citato loco, Maran. docet numero 228. & ultra eum, Specul. legum in titu. de appell. & Corne. d. confi. 95. libr. 4. ubi quando statim viua voce à diffinitiva appellatur, sufficit appellentem dicere appello, quod à notario in actis scribere faciat. Si verb. ex intervallo appellet, tunc in scriptis appellare oportet, aliter non valeret appellatio. & Ias. etiam tradit, in l. 1. numero 10. ff. de eden. Et visum fuit Speculatori ubi supra & l. 1. Andr. ibi in additamentis, ne dum necessum esse pro tribunali appellare, ut viua voce quis appellare dicatur. Sed etiam antequam iudex ad extraneos diuertisset actus & si aliter, quò ad postremum existimauerit Barto. in l. litigatio. C. de appellatio. cui Bald. ibi consentit. Tu Docto. eo loci. Gas. & Franc. in cap. si iustus, de appellat. atque Lasp. in l. 1. quoniam contra in verb. interloquutiones. col. 16. vers. sequi.

sequitur aliqua videre, de proba. nam super huiusmodi quomodo & quando incontinenti fieri dicatur, in varias opiniones interpretes diffusi sunt, ut tradunt etiam Alexan. Aret. & Ias. in l. diuortio. ff. solut. matr. & Tiraquell. plura congerens de utroque retractu, de retracta. conuen. §. 1. in Gloss. 5. num. 6. nec non Franc. Marc. decis. Delph. 569. & 570. & iterum 601. Ias. in l. 4. §. condemnatum. nu. 30. ff. de re iud. & in l. edita. num. 16. C. de eden. & rursus in l. si quis ita. §. Scia. nu. 14. ff. de verb. obliga. & Præpos. in c. quod restituit. 3. quest. 1. ubi * quando incontinenti fieri dicatur arbitrio iudicis relinquendum ait, & hanc opinionem esse communem asserit. Sed Maran. præcitato loco num. 125. testatur, in incontinenti dici, dum iudex pro tribunali sedet, non diuertens tamen ad extraneos actus, puta si ad prandium iussit, & sic ad actum iudicio extraneum, & postea ad tribunal reuertens fuisset, nam tunc non diceretur incontinenti. Idemque etiam esset, si appellans ad extraneos actus diuertisset, & deinde appellauerit, vide eum. Est tamen casus in quo non satis esset viua voce appellare. sed omnino in scriptis, (ut in causarum deuolutione ad Roman. curiam) iuxta formam capit. cordi. de appellat. in 6. & tradunt Archid. & Ioan. Andr. in cap. cupientes, de elect. & Rot. decis. 385. Si appellatur in not. Quid * verò dicendum sit, illa de quotidiana questione, quando viua voce quisquam appellat, cum reservatione, tamen appellandi in scriptis, & deinde in scriptis appellat, quæ nam appellatio prior an posterior valida sit, quod quidem magni est effectus noscere, ut sciamus quando appellationis tempus currere incipit. Maran. allegat. loco post Bartol. in l. cum procurator. §. si dominus. ff. de nouo per. nuncia. aliosque concludit, quod prior appellatio effectus est, cum temperamento tamen, quoties prior appellatio valuerit, sin verò minimè, reputa, quia ab interlocutoria viua voce appellatum fuisset, (à qua nisi in scriptis appellare non permittitur, ut alibi diximus) tunc posterior in scriptis

61
Com. opi.

62

Com.opi. scriptis valeret. & hanc opinionem receptiorem esse affirmat, quicquid in contrarium Alex. & Ios. in d. l. cum procurator. §. si dominus, nu. 12. voluerint, pro qua opinione amplius respondit Paul. Castr. consi. 7. & 270. libr. 3. & 2. consil. 41. quamque amplius citatur Franc. in c. tua rob. d. la. Ver. secunda concl. de appell. ubi in hac q. septem faciunt conclusiones. & Abb. in c. dil. flo. col. vlt. eod. titu. licet. Idem s. cum pugnans ab illa opinione desinerit in c. bone, eo. tit. la. And. alijsque, quos citat aduersantius inherendo, quoniam opinioni ibi Dec. quoque nu. 28. se subscribit, quinimo citat inter Doct. canonum communem opinionem esse. Quare videas Guid. Pap. decis. 426. numer. 91. Nicolam Antonium Granatium.

x Inoleuit. Vide auctorem infra in princ. §. lib.

y Quæ alias. Adde Franc. in c. directe. col. pen. versu. quinta concl. de appell.

z Consueuimus. Optima * cautela est, in appellatione

63 apostolos petere: licet de iure infra 30. dies semper peti possint, & recipi. l. iudicibus. C. de appell. c. ab eo. col. i. in 6. Qui quidem apostoli sepius peti debent. l. 1. ff. de libell. i. mis. & proditum est à Bal. in l. eos, §. apostolos. C. de appell. ab Afflict. in const. reg. Neap. appellationum temporaria in 9.

64 not. num. 18. & ibi quoniam modo in regno observatur. Guid. Papæ decis. 436. nu. 13. & Cassad. decis. 8. num. 3. de appella.

Sunt etenim apostoli de substantia appellationis, idcirco petere necessum est. Rota decis. 50. in not. de appellat. alias 336. si appelletur. nu. 1. cum seq. Quos * quidem satis est hic

petere, & ita verbum sepius interpretatur. Rota decis. 37. in no. eod. tit. alias 406. si auditor. num. 2. Et possunt vni

contextu instanter ac sepius peti. Clem. quamuis de appell. veluti vsu receptum est, in ipsa appellatione pluries peti.

vsque eo, quod si appellans in fra dictum tempus eos non receperit, aut petierit, appellationi renunciasse videtur d. l. ab

65 eo. & d. clem. quamuis. Caterum * in ambiguo positum est,

quando 30. dies currere incipiant. an scilicet à die sententie,
vel appellationis. & hac in controuersia à Do. in varias sen-
tentias itum est, vt patet ex decis. Rote 29. in no. Nonnullis
enim à die interpositæ appellationis eos labi visū fuit, velu-
ti Hosti. in c. cordi de appell. in 6. & Card. in d. clem. quam-
uis, num. 5. Plerisque verò à die sententie, vt Accurs. in l. 1.
Gloss. 2. de libell. dimis. & Gloss. in d. clem. quamuis, at-
que Ioan. Andr. in d. c. ab eo. & hæc posterior opinio crebrius
recepta est, si tamen appellans sententie notitiam habuerit,
alias à die scientie delabi incipient. vt Maran. testatur in
praxi in 6. par. ver. appellatio, nume. 209. est que ex mente
Rote d. decis. & Gemi. in d. c. ab eo. & de hac receptiore o-
pinione meminit etiam Ioachi. Mynsing. in singul. obseruat.
Cent. 4. obseru. 36. & hi dies sunt continui, vt per Gloss. in c.
non solum, in ver. dicendum, de appellat. in 6. Et hac de re
vide omnino Cassad. d. decis. 8. num. 9. & ibi nume. 4. quòd
appellans termino iuris sibi assignato, & interim quando-
cunque (vt fieri solet) ad recipiendum apostolos, tenetur, an-
tequam 30. dies labantur, iudicem pro apostolis adire, alias
appellatio deserta censetur. & si iudex voluerit, ipsum ap-
pellantem vsque ad vltimum dictorum 30. dierum momen-
tum sic suspensum tenere poterit, ipsamque rem differre, &
apostolos siue responsam ad postremam horam termini da-
re, quod tamen à bono viro laudari, (causa tamen legitima
non existente) neuiquam posse arbitror. Nicolaus Antonius
Grauatinus.

Com. opi.

Apostoli enim.) Adde Card. in clem. quamuis in 2.
q. de app. Gl. in c. cordi in verbo petat, extra eo. tit. & Spec.
in de appell. 6. sequitur. versi. apostoli. & dicuntur *aposto-
li ab apostoli, quod est mitto, vt per eos, & Accurs. &
Alber. in l. præs. c. eodem titu. Arch. in c. fundamenta de
elect. in 6. & eundem Alber. in dictionario in verbo aposto-
li. Sunt enim illi literæ quedam à iudice à quo iudici ad
quem misse, quibus totius appellationis negotium breuiter

M m

enat.

2

66

enarratur. Nicolaus Antonius Granatius.

b Et quatuor.) De apostolorum speciebus, Spec. videri
precitato loco & Card. Alex. in c. vi. de iur. de appel.

c Quibus solent.) Iure * quidem appellationi diffi-
67 nitiva iudices deferunt, quia si contrarium agent, leges
appellationi deferunt. l. quoniam iudices. C. de appel. l. i.
ius. ff. de appel. recip. quod quidem facere tenentur, ut
tim superioris reuerentiam habere videantur. c. veniens, ut
iureiuran. vide Form. var. commis. fol. 14. col. 2. & iterum

68 fol. 18. colum. 2. Quinimò * si appellationi non deferant, pe-
niri debent. c. de priore, de appell. Rot. decis. 366. si appel-
etur in no. Cassad. decis. 8. num. 10. de appell. & l. i. in aut.
ad hac. nu. 3. C. de iudic. Hinc est, quod apostoli reuerentia

69 les dantur, qui * cum in forma conceduntur, eos sic consue-
fuisse, intelligitur. si à diffinitiva, & intra decendium, ut li-
gitima persona appellatum fuerit & petantur, alias refuta-
torios statutos fuisse videtur. & iste est stylus palatii, ut
Cassad. testatur decis. 7. num. 5. de appell. & est decis. Rota
61. eod. tit. in antiq. alias decis. 605. dic quod sit. Qui quidem
refutatorij apostoli dantur, cum frustratoria videtur appel-

70 latio. Verum * aduertendum est, quod si apostoli petiti fui-
sent, & minimè dati fultem refutatorij, si iudex procederet,
nullus redderetur processus, c. vi. super. vbi Ioan. And. super
vlt. gloss. de appell. in 6. & voluit Aegid. conclu. 151. si iuri-
bus. Secus verò, si quis nulliter appellet, quia tunc iudex a-
postolos dare non obstringitur. Rot. decis. 18. in antiq. dispo-
net. Granatius.

d Solent iudices.) Iudex * certum terminum appella-
71 ti ad recipiendum apostolos prefigere, & iuris terminum
abbreviare potest, adeò quod si infra prestitutam dilata-
nem apostolos non receperit, vel petierit, & protestatus pe-
rit, appellatio est deserta, lapsu triginta dierum aliter non
expectato, cum iudex à quo hunc terminum moderare possit.
Clemen. quamuis. de appell. vbi Card. & Aegid. conclu. 151.
vide,

vide, quæ seq. cap. sub lit. B. dicturi sumus. Grauatius.

Et si iudex.) Quando * per iudicem deficit, qui requisitus apostolos appellanti non præbet, pars protestari debet, ut d. Clem. quamuis. & Accurs. notat in l. 1. ff. de libel. dimis. atque Aegid. conclu. 343. ubi, quod appellans ultra binas vices ad iudicem pro apostolis venire non tenetur. Nicolaus Anton. Grauatius.

Et commissionem.) Adde quod * si appellationis causa commissæ fuerit, si de appellatione nequaquam constaret, iudex minimè cognoscere valet. Aegid. conclu. 22. secundum. & iterum conclu. 20. & 100. & 117. & conferunt ea, quæ Rota tradit decis. 5. & 191. in antiq. & decis. 11. fuit dubitatum. in not. Et Aegid. ubi supra scriptum reliquit, quod appellator, aut appellatus, ut de grauamine primùm cognoscatur, petere non possunt, sed de ipsa tantum appellatione, & an talis sit, quæ deuoluat, vel ne, & demum de grauamine discuti, nam nihil esset, si infra decendium appellatum, aut 30. dies apostoli petiti non fuissent, ut eò loci Aegi. Eiusdem farinae est, quod disponitur in cap. cum ecclesia. ubi Dec. in 2. not. de appell. & in l. hi qui. C. eo. quibus in locis sancitur, appellationem recipiendam non esse, nisi ritè eam interpositam fuisse probetur. Tria * enim ad fundandam iudicis appellationis iurisdictionem appellator probare debet, primùm, se appellasse. Secundum, legitimam ex causa, verùm sufficit hanc causam allegare. Tertium, quod infra decem dierum curricula appellatum fuerit. Vide Dec. & Franc. ibi, atque Gigan. in add. ad Dec. ubi extendit siue appellans appellationem prosequatur, siue nullitatem in appellatione deductam, per c. exhibita, ibique Abb. pen. not. de indi. Hinc Bald. consi. 38. lib. 5. pulchrè dixit, iudicem appellationis incompetentem esse, iurisdictione quæ carere, quando coram eo appellatio non probatur. Quæ de re omnino legas cap. Romana. §. si verò de appell. in 6. ibique scribentes. Nicolaus Anton. Grauatius.